

Nota van beantwoording Omgevingsvisie (versie 2025)

November 2025

Inleiding

De Omgevingsvisie Kaag en Braassem heeft van 25 augustus tot en met 3 oktober 2025 ter inzage gelegen. In deze periode zijn in totaal 124 zienswijzen ontvangen. Daarnaast zijn via het Denk Mee-platform meerdere reacties binnengekomen, waarvan ongeveer veertig reacties van een antwoord zijn voorzien. De reacties hadden vooral betrekking op de dorpsperspectieven uit hoofdstuk tien. Een deel daarvan bestond uit instemmende of positieve reacties, waarin inwoners aangaven zich te herkennen in de visie op hun dorp. Deze reacties zijn niet afzonderlijk in deze nota opgenomen, maar wij bedanken de inwoners voor de tijd en moeite die zij namen om mee te lezen en te reageren.

Zorgvuldige beantwoording

Het college waardeert de betrokkenheid van inwoners en organisaties bij de totstandkoming van deze hernieuwde Omgevingsvisie. Aan de beantwoording van de zienswijzen ligt mede daardoor een zorgvuldige en evenwichtige weging van alle ingebrachte reacties ten grondslag. Alle zienswijzen zijn zo volledig mogelijk beantwoord, met aandacht voor de zorgen, signalen en suggesties die zijn ingebracht.

Na de inzageperiode is een redactionele slag uitgevoerd om de teksten consistent en beter leesbaar te maken. Deze aanpassingen zijn uitsluitend tekstueel van aard. Ze hebben niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen. Het onderliggende motief voor de redactionele slag was het verder verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van de Omgevingsvisie.

Opzet van deze nota

In deze nota van beantwoording zijn de ontvangen zienswijzen samengevat en vervolgens van een antwoord voorzien. Aan de linkerkant van de tabel staan het zaaknummer en het volgnummer, met daarnaast een korte samenvatting van de zienswijze. In de middelste kolom is de beantwoording van de vragen of opmerkingen opgenomen. In de rechterkolom is aangegeven of de zienswijze heeft geleid tot een wijziging van de Omgevingsvisie. Ook de reacties via het Denk Mee-platform zijn voorzien van een eigen volgnummer en van een antwoord. Vanwege privacy-redenen zijn alle zienswijzen anoniem verwerkt. Met behulp van de pictogrammen in onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt hoe een zienswijze is verwerkt.

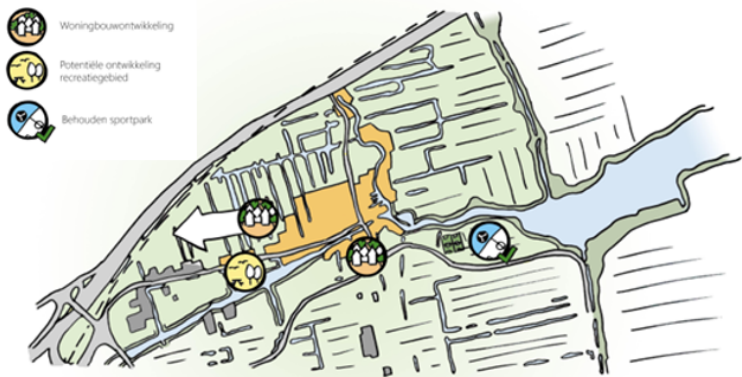
Thematische samenhang

Sommige onderwerpen zijn meerdere keren als zienswijze ingediend. In zulke gevallen is ervoor gekozen om deze thematisch te beantwoorden. Een aanzienlijk deel van de zienswijzen had bijvoorbeeld betrekking op het onderwerp windturbines, de opgenomen zoekgebieden en de mogelijke gevolgen hiervan voor de leefomgeving. Omdat veel van deze zienswijzen via een vergelijkbaar format zijn ingediend, zijn de opmerkingen en vragen deels samengevoegd en gezamenlijk beantwoord in een uitgebreidere toelichting.

Symbolen	Op welke manier meegenomen of opgenomen in Omgevingsvisie
	Puzzelstuk voor de Omgevingsvisie. Dit symbool geeft aan welke input uit de zienswijzen wij hebben verwerkt in de Omgevingsvisie.
	Als input voor de uitvoering. Dit symbool geeft aan welke input uit de participatie veelal te specifiek is voor de Omgevingsvisie. De input waar dit symbool bij staat is echter wel relevant en belangrijk. Om die reden wordt deze input gebruikt in de uitvoering. Denk hierbij aan de opdrachten die wij bij derden uitzetten en in de uitvoeringsdocumenten (zoals onderhoudsplannen, het omgevingsplan, gesprekken met de uitvoerders van ons beleid zoals de Driemaster, aannemers, etc.) meenemen.
	Voor kennisgeving aangenomen. Op dit moment zien wij geen aanleiding om deze input te verwerken in de Omgevingsvisie of om hier directe actie op te ondernemen.
	Als input om inwoners, organisaties, en/of interne organisatie te informeren. De gemeente is niet altijd aan zet. T.b.v. sommige opgaven is bijvoorbeeld de provincie of het Rijk eerst aan zet. De input aangeduid met dit symbool nemen wij bijvoorbeeld mee in overleggen met deze partijen.
	Dit is een (nieuw) idee dat (nog) niet past binnen de opgaven voor de gemeente.
	Deze zienswijze heeft betrekking op een onderwerp dat in het traject naar de eerdere versies van de Omgevingsvisie (nadrukkelijk) is besproken en vastgesteld.

Zienswijzen – Omgevingsvisie

Zaaknr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Hoe meegenomen
903080	Zienswijze 1: In de zienswijze wordt aangegeven dat de ambitie om kleinschalige windturbines, zoals die nu wel bij agrarische bedrijven zijn toegestaan, ook op andere locaties mogelijk te maken. Te denken valt bijvoorbeeld aan verenigingscomplexen of bedrijfslocaties die buiten de bebouwde kom liggen. Volgens de indiener van de zienswijze kan het lokaal opwekken en lokaal gebruiken van duurzame energie, zonder grote infrastructurele ingrepen, een stap naar verduurzaming van de kleine kernen zijn.	In de Omgevingsvisie is de volgende tekst opgenomen: "Kleine windmolens van maximaal 15 meter mogen geplaatst worden bij (voormalig) agrarische bedrijven, mits deze het landschap en/of de karakteristieke waarden van het boerenerf niet schaden en er dient hierbij rekening gehouden te worden met de Lokale Energiestrategie (LES)." Hoewel we lokale initiatieven waarderen, lijkt het ons op dit moment geen goed idee om de tekst in de Omgevingsvisie omtrent kleine windmolens aan te passen. De gemeente stimuleert verder lokale initiatieven die gericht zijn op het plaatsen van zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen. Om verdere verrommeling van het buitengebied tegen te gaan, willen we de mogelijkheden voor kleine windmolens op dit moment niet verder uitbreiden. Uiteraard blijft ruimtelijke ordening maatwerk en staat het eenieder vrij om te allen tijde een aanvraag te doen. Aanvragen zullen vervolgens op hun eigen merites beoordeeld worden.	
906461	Zienswijze 2: Meerdere zienswijzen zijn ingediend over het plan om een nieuw openbaar recreatiekavel aan de Does op te nemen op de locatie van de kleine Piestpolder in Hoogmade. Deze zienswijzen zijn afkomstig van omwonenden, volkstuinders en andere belanghebbenden. Zij maken zich zorgen over het verlies van privacy, rust en uitzicht door de directe ligging van het geplande recreatiegebied naast volkstuinen en woningen. Daarnaast vrezen zij overlast door hangjongeren, scooters, lawaai en afval, en wijzen op risico's voor de zwemveiligheid door stroming	De gemeente benadrukt dat dit perspectief opgesteld is op basis van diverse bewonersavonden in de kerk in Hoogmade in 2024 en hieruit is het 'Dorpsperspectief Hoogmade 2040 - eindrapportage participatie' ontstaan. Er is op dit moment geen concreet ontwerp of besluit tot uitvoering. Bij verdere uitwerking van deze potentiële ontwikkeling recreatiegebied Piestpolder zal nadrukkelijk rekening worden gehouden met de omgeving, bestaande functies zoals de volkstuinen, en de zorgen van omwonenden.	

	en drukke pleziervaart. De locatie wordt bovendien gewaardeerd als een waardevol stukje natuur met broedende vogels en biodiversiteit. Er is ook bezorgdheid over de kosten van aanleg en het ontbreken van basisvoorzieningen zoals afvalpunten en parkeergelegenheid. Tot slot geven meerdere indieners aan zich niet betrokken te voelen bij het proces en verwijzen naar het eerdere gemeentelijke besluit uit 2018 waarin een zwemplek op deze locatie als ongeschikt werd beoordeeld.		
907056	Zienswijze 3: In de zienswijze wordt aangegeven dat de inwoners van Hoogmade het belangrijk vinden dat het landelijke karakter behouden blijft. Er is zorg over dit landelijke karakter met de realisatie van 'straatje erbij' aan de westkant van Hoogmade. Voorstel is om een strook groen tussen Hoogmadese Wetering en Hoogmadese Wetering II te laten. Daarnaast zien ze graag dat de gebouwde woningen aansluiten bij de behoefte (lieft 100% woningen voor starters en ouderen), geen grote vrijstaande woningen.	Woningbouwontwikkelingen dienen passend te zijn in de omgeving. Specifiek voor ontwikkelingen aan de rand van een dorp geldt dat er extra aandacht besteed dient te worden aan een goede landschappelijk inpassing en een geleidelijke overgang van bebouwd (dorp) naar onbebouwd (buitengebied). Er zal dus zeker oog zijn voor het landelijke karakter en we nemen de suggesties ter harte. Wel geldt dat we als gemeente gehouden zijn aan de ruimte die we van de provincie krijgen om buiten de BSD-contour te bouwen. BSD staat overigens voor Bestaand Stads- en Dorpsgebieden. Als gemeente voeren we een beleid op de indeling van type woningen binnen projecten. Dit beleid is minstens 30% sociale huur, minstens 40% middensegment en maximaal 30% vrije sector. We zullen hierbij rekening houden met de behoefte bij doelgroepen zoals starters en senioren. Als gemeente gaan we wel altijd het gesprek aan om te kijken of er dan de 70% betaalbare woningen gerealiseerd kan worden. Echter hebben wij hiervoor geen wettelijke basis.	
907116	Zienswijze 4: ProRail zet zich in voor de bereikbaarheid van steden. Ontwikkelingen in de nabijheid het spoornetwerk kunnen daaraan bijdragen. Echter, soms kunnen ruimtelijke ontwikkelingen en het	De gemeente onderkent het belang van een goede bereikbaarheid met het OV enerzijds en het waarborgen van een gezonde en veilige leefomgeving anderzijds. Een goede juridisch-planologische regeling draagt bij aan het waarborgen daarvan.	

	spoor elkaar ook belemmeren. In de zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor een aantal onderwerpen: - Er geldt een beperkingengebied rond het spoornetwerk. Hierbinnen zijn bouwactiviteiten vergunningplichtig. Daarnaast vereisen activiteiten binnen dit gebied privaatrechtelijke toestemming van de spoorwegbeheerder. - Gevraagd wordt de instructieregel uit artikel 5.163 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) te respecteren in het gemeentelijk omgevingsplan. - Er dient voldoende afstand te worden bewaard tot voorzieningen ten dienste van de spoorweginfra zoals onderstations en relaiskasten. - Voor een goede leefomgeving dient hinder als gevolg van een nabijgelegen spoor zoveel mogelijk te worden voorkomen. Verzocht wordt ProRail vroegtijdig te betrekken bij de uitwerking van ontwikkelingen. Tot slot wordt opgemerkt dat de visiekaart in hoofdstuk 11 niet goed leesbaar is. Verzocht wordt de visie bij vaststelling te voorzien van een helder leesbare visiekaart.	Momenteel is de gemeente bezig met een plan van aanpak voor het opstellen van het omgevingsplan. Onderdeel van deze exercitie is de invulling die aan instructieregels uit het Bkl moet worden gegeven. Ook beperkingengebieden en de daaraan gekoppelde vergunningplicht zijn daar onderdeel van. Zodra wij toekomen aan de verwerking van deze elementen, wordt u bij de voorbereiding ervan betrokken. Voor zover concrete ontwikkelingen plaatsvinden of worden geïnitieerd, wordt in het kader van het verkrijgen van de vereiste toestemmingen aan verschillende aspecten getoetst. De gemeente neemt uw opmerking ter harte en integreert waar nodig de afstemming met ProRail en mogelijke onderzoekslast in het werkproces van de adviesketen. Tot slot wordt opgemerkt dat wij uw opmerking op de visiekaart (hoofdstuk 11) herkennen. Dit probleem doet zich voor bij de zelf-gegenereerde bestanden in .pdf-formaat uit het DSO. De kaarten zijn in het DSO zelf wel goed leesbaar. Daarnaast zullen wij bij vaststelling zorgdragen voor kaartmateriaal in de bijlagen, die wel helder leesbaar zijn in .pdf-formaat.	
907475	Zienswijze 5: De zienswijze vraagt om erkenning van duurzame projecten in Kaag en Braassem, zoals zonnepanelen op het gemeentehuis, Dobbe Transport en de Herenboerderij. Het ontbreken van een opmerking over de conceptresultaten van het OER wordt aangekaart. Er is zorg over de haalbaarheid van grootschalige zonnenvelden en windturbines, mede door financiering en netcapaciteit. Ook wordt gevraagd of de gemeente actief meewerkt aan lokale initiatieven en of	De gemeente erkent de duurzame projecten in Kaag en Braassem, zoals aangegeven door de indiener. Deze projecten zullen worden opgenomen in de Omgevingsvisie. Voor wat betreft het proces van de Provincie Zuid-Holland, is het op moment van schrijven nog onduidelijk wat de provincie gaat vaststellen. De gemeente vermoedt dat de indiener refereert naar de -resultaten van de OER en de herziening van de provincie, maar dat betreft vooralsnog een conceptherziening. Om die redenen wordt er in de Omgevingsvisie niet specifiek naar het proces van de provincie gerefereerd.	

	wensen uit de sector, zoals hogere kleine windmolens, worden gehonoreerd.	De kosten van de aanleg van zonneparken liggen bij de initiatiefnemer. Voor wat betreft netcongestie, staat in de LES aangegeven dat de netcongestiesituatie wordt opgelost op het moment dat de verschillende onderstations die Kaag en Braassem bedienen zijn uitgebreid. In Kaag en Braassem betreft dit een onderstation in Leimuiden. De verwachting is dat deze stations zijn uitgebreid in respectievelijk 2025 (hoewel een deel van de additionele capaciteit pas in 2027/2028 vrijkomt), 2026 en 2028. Financiering van een zonnepark gebeurt door een initiatiefnemer. Voor wat betreft de wens van de sector om de ashoogte van kleine windmolens te verhogen van 15 naar 20 meter. In de LES is deze wens reeds gehonoreerd. Echter is ook hier nog wijziging van het provinciaal beleid nodig. Voor wat betreft zonnepanelen op daken van gebouwen en overkappingen van parkeerplaatsen, geeft de gemeente de voorkeur aan lokaal eigendom. Bijvoorbeeld doordat een lokale energiecoöperatie de locatie ontwikkelt.	
907547	Zienswijze 6	Zie zienswijze 2.	
907550	Zienswijze 7	Zie zienswijze 2.	
907596	Zienswijze 8	Zie zienswijze 2.	
907910	Zienswijze 9: In velen zienswijzen worden zorgen geuit over de mogelijke plaatsing van één a twee windturbines en de opgenomen zoekgebieden. Indieners vrezen dat dit zal leiden tot horizonvervuiling, aantasting en zelfs vernietiging van het Groene Hart en negatieve effecten op natuur en biodiversiteit zoals vogels, weidevogels en vleermuizen. Ook de recreatieve functie van het gebied zou hierdoor worden aangetast. Daarnaast worden gezondheidsrisico's genoemd, zoals geluidsoverlast, hinder door slagschaduw, verstoorde nachtrust en concentratieproblemen. Daarbij speelt mee dat de geluidsoverlast zich	De gemeente Kaag en Braassem dankt alle indieners voor hun betrokkenheid en de ingediende zienswijzen. Wij begrijpen dat het hoofdstuk voor duurzame energieopwekking, en in het bijzonder de uit de LES overgenomen doelstelling om 1 à 2 windturbines en zoekgebieden zorgen oproepen. Er zijn veel zienswijzen ingediend met verschillende zorgen of argumenten, maar veelal met het verzoek de zoekgebieden te heroverwegen of te schrappen, windturbines helemaal te schrappen en te kiezen voor alternatieven. Om die reden is gekozen om in een algemene beantwoording op dat verzoek te reageren. <u>Totstandkoming zoekgebieden</u> De Lokale Energiestrategie (hierna: de LES) is via een zorgvuldig bestuurlijk proces tot stand gekomen. De gebiedstypen en afstanden van de belemmeringen zijn overgenomen uit het	

	opstapelt met die van het verkeer op de N207 en het vliegverkeer van Schiphol. Over de nabijheid van Schiphol wordt bovendien gevraagd of er overleg heeft plaatsgevonden, of er een risicoanalyse is uitgevoerd en of de aanleg van windturbines gevolgen heeft voor aanvliegroutes en daarmee voor de overlast in omliggende dorpen. Indieners betwijfelen of de zoekgebiedens zorgvuldig en met breed draagvlak tot stand zijn gekomen en stellen dat het participatietraject van de Omgevingsvisie onvoldoende grondig is geweest. Zij wijzen erop dat de zoekgebieden en de geplande turbines niet haalbaar zijn wanneer eerlijke afstandsnormen worden gehanteerd en dat de plannen leiden tot onnodige en onomkeerbare schade. Daarbij wordt benadrukt dat de omgevingsvisie en de LES in strijd zijn met provinciaal beleid en dat de gemeente zichzelf in de voet schiet door windturbines op te nemen. Ook worden maatschappelijke kosten en de beperkte rendabiliteit van windturbines genoemd. Volgens indieners zijn de nationale doelen voor duurzame energieopwekking reeds gehaald, waardoor extra windturbines onnodig zijn. In lijn daarmee stellen indieners dat het RES-bod eerst herijkt moet worden voor de zoekgebieden en windturbines uit de LES worden overgenomen in de Omgevingsvisie. De voorkeur gaat volgens de indieners uit naar kleinschalige en innovatieve alternatieven, zoals zonnepanelen op daken, aquathermie, kleinschalige wind en nieuwe technologieën zoals SMR's. Zij stellen dat onvoldoende is onderzocht of deze beter bij de gemeente passen en dat de gemeente het voorzorgsbeginsel zou moeten toepassen door eerst de gezondheid, leefkwaliteit,	PlanMER RES Holland Rijnland. Vanuit deze belemmeringen redenerend zijn er diverse zoekgebieden naar voren gekomen voor opwek via zowel zon als wind. Op basis van de uitkomsten van de inwonersavonden en atelierbijeenkomsten hebben we een voorkeursscenario voor de opwek van energie met zon en wind gemaakt. Het scenario kenmerkt zich door een kleinschalige en praktische aanpak voor zonneparken naast drie mogelijke gebieden voor windturbines langs de A4 en N207, die op basis van de harde en zachte belemmeringen en de input van belanghebbenden naar voren komen. De gemeente hecht waarde aan het doorlopen proces en zal de zoekgebieden om die reden niet heroverwegen. Wel erkent de gemeenten op basis van de ontvangen zienswijzen dat het opnemen van de zoekgebieden uit de LES in de Omgevingsvisie geïnterpreteerd kunnen worden als concrete plannen. Om misverstanden te voorkomen, heeft de gemeente ervoor gekozen om de zoekgebieden uit de kaart van de Omgevingsvisie te halen. Daarnaast heeft de gemeente naar aanleiding van de zienswijzen in de Omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente tegen grote windparks is. <u>Alternatieven</u> Bij het opstellen van de LES zijn de mogelijkheden om de gemeentelijke ambities tot 2030 te halen onderzocht. Opwek via zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen levert niet genoeg energie op. Ook niet in combinatie met een verdere besparing door isolatiemaatregelen in de bebouwde omgeving. Alternatieven zoals geothermie en aquathermie zijn nog sterk in ontwikkeling, waardoor adoptie trager zal zijn. In Kaag en Braassem blijkt er wel technische potentie te zijn voor kleinschalige warmtenetten op basis van aquathermie uit het Braassemermeer, maar uit eerder onderzoek is gebleken dat dit economisch gezien lastig/niet rendabel te krijgen is. Bovendien is ook de inzet hierop onvoldoende om de ambities tot 2030 te kunnen halen. Voor wat betreft SMR's: daar wordt landelijk onderzoek naar gedaan en naar verwachting zal realisatie in Nederland niet voor 2040 plaatsvinden. In de LES zijn randvoorwaarden opgenomen om de realisatie van de energietransitie in goede banen te begeleiden. Eén daarvan is een goede balans tussen flexibiliteit en doelmatigheid. Flexibiliteit stelt in staat om adaptief om te gaan met (technologische) veranderingen, terwijl doelmatigheid ertoe leidt dat er nu al	
--	---	--	--

	natuur en landschap centraal te stellen. Daarbij wordt gevraagd om windturbines op minimaal twee kilometer afstand van woningen te plaatsen, geluidsoverlast en slagschaduw strikt te beperken en woningwaardedaling actief te compenseren. Samenvattend wordt de gemeente verzocht de zoekgebieden langs de N207 te heroverwegen of te schrappen, alternatieve vormen van duurzame energieopwekking actief te onderzoeken en bij toekomstige herzieningen expliciet rekening te houden met gezondheid, leefkwaliteit, natuur en internationale verplichtingen. Alleen op die manier kan volgens de indieners worden voorkomen dat onnodige schade wordt aangericht en dat de gemeente aantrekkelijk blijft om in te wonen.	strategische keuzes worden gemaakt om tussenliggende doelen te bereiken. Aangezien nieuwe technologieën zich ontwikkelen die mogelijk na 2030 kunnen gaan concurreren met de huidige bewezen technieken, is het streven om de optie open te houden over te schakelen naar deze technologieën zodra ze praktisch en economisch haalbaar zijn. Tegelijkertijd wordt er nu actie ondernomen door te investeren in bewezen technieken zonder af te wachten, dit gezien de urgentie van de energietransitie. <u>Gezondheidsrisico's en overlast</u> De zoekgebieden en de keuze om de doelstelling van de gemeente te realiseren met wind én zon, komen dus voort uit de LES. De aangedragen argumenten en zorgen in de zienswijzen zien met name op de gezondheidsrisico's en overlast. Deze zorgen neemt de gemeente serieus en zullen een rol spelen in aanloop naar de vaststelling van het beleidskader wind- en zonne-energie, waarbij ook de meest actuele inzichten en normen worden toegepast. Door de normen over slagschaduw, geluidsoverlast en afstand op te nemen in het beleidskader, wordt geborgd dat gezondheid, leefkwaliteit en natuurwaarden nadrukkelijk worden meegewogen. De gemeente zal daarin de nationale ontwikkelingen volgen. Echter is de gemeente voornemens verder te gaan. Zo kan er binnen de wettelijke kaders voor een configuratie gezorgd worden die overlast en impact op de leefomgeving verder beperkt. De gemeente wil daarbij zoveel als mogelijk zorgen voor een inpassing waarbij rekening gehouden wordt met een zo groot mogelijke afstand van huizen, in combinatie met een goede landschappelijke inpassing waarbij impact op landschap, natuur en milieu zo ver mogelijk geminimaliseerd wordt. <u>Financiële compensatie</u> In het nog op- en vast te stellen beleidskader opwek wind- en zonne-energie wordt ook lokaal eigendom en financiële participatie vastgelegd, waarbij inwoners kunnen delen in de financiële opbrengsten van een project. <u>Strijdig met provinciaal beleid</u> Bekend is, dat een keuze voor grootschalige opwek middels wind in strijd is met het vigerende beleid van de provincie die deze vorm van opwek in het Groene Hart uitsluit. Tegelijkertijd is bekend dat	
--	---	---	--

		de provincie voornemens is om het beleid in dat opzicht aan te passen waardoor opwek met wind wel mogelijk zou worden. In de conceptherziening van het omgevingsbeleid van de provincie staan grote zoekgebieden opgenomen. De provincie baseert zich daarbij op de Omgevingseffectrapportage (OER). De gemeente verzoekt de provincie om zich in het omgevingsbeleid van de provincie zich te beperken tot de zoekgebieden uit de LES. <u>Schiphol en luchtvaartveiligheid</u> De nabijheid van Schiphol vraagt om extra zorgvuldigheid en in de LES staat opgenomen dat het kan leiden tot bepaalde (ruimtelijke) beperkingen. Binnen het beperkingengebied moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Deze vergunning is in lijn met internationale wetgeving. Het is niet de verwachting dat een vergunning tot andere aanvliegeroutes zal leiden. Een risicoanalyse is wat de gemeente betreft onderdeel van de Omgevingseffectrapportage (OER) dat de Provincie Zuid-Holland heeft uitgevoerd. Daarin stelt de provincie dat de zoekgebieden uit de LES overlap hebben met toetsingsvlakken en daardoor volgens de OER kansrijk te maken zijn voor de plaatsing van windturbines. <u>Voorzorgsbeginsel</u> De LES en het opnemen van de uitgangspunten in de Omgevingsvisie is niet in strijd met het voorzorgsbeginsel. De beleidskaders en uitvoeringsmaatregelen moeten nog worden vastgesteld en zolang daar geen sprake van is, is er geen direct risico waarvoor voorzorgsmaatregelen vereist zijn. <u>Landelijke doel behaald en herijking RES-bod</u> De nationale opwekdoelen voor 2030 zijn gehaald. Het demissionair kabinet stelt in de concept-Nota Visie en Ruimte echter dat het t.a.v. wind op land uitgaat van de RES-doelstellingen. Het doel voor 2030 is een tussenstap naar het doel uit het klimaatakkoord om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Het RES-bod van Holland Rijnland voor 2030 is te ambitieus bevonden door de regiogemeenten en de regiogemeenten hebben dan ook de wens uitgesproken om het RES-doel te herijken. Het herijken van een RES-bod is een zorgvuldig proces, wat een half jaar tot een jaar zal duren. De Omgevingsvisie wordt vastgesteld op basis van	
--	--	---	--

		het huidige RES-bod en vastgestelde LES. De gemeente heeft op basis daarvan nu in de tekst toegelicht dat de regiogemeenten de wens hebben uitgesproken het RES-doel te herijken. De gemeente is zich bewust van de ontstane onrust en begrijpt die ook. De gemeente blijft zich actief uitspreken tegen de grotere zoekgebieden en aantallen windturbines dan vastgesteld in de LES. De gemeente neemt de zorgen van de inwoners daarnaast serieus. Net als in de voorgaande fasen is de gemeente voornemens om samen op te lopen met inwoners, belanghebbenden en deskundigen, specifiek in de eerstvolgende fase waarin de spelregels van de duurzame opwekopgave verder worden uitgewerkt. Hierbij moet gedacht worden aan afstandsnormen, een verdiepingsslag op de landschappelijk impact en het onderzoek van mogelijke gezondheidsrisico's. Op dit moment is deze fase gepauzeerd vanwege de ontwikkelingen op provinciaal niveau. Bovenstaande heeft de gemeente toegelicht in de Omgevingsvisie.	
907937	Zienswijze 10	Zie zienswijze 9.	
907939	Zienswijze 11	Zie zienswijze 9.	
907943	Zienswijze 12	Zie zienswijze 9.	
907948	Zienswijze 13	Zie zienswijze 9.	
907955	Zienswijze 14	Zie zienswijze 9.	
907959	Zienswijze 15: Indieners betwisten de grondigheid van het doorlopen participatietraject zoals omschreven in het Ontwerp Omgevingsvisie (2025) van de gemeente Kaag en Braassem.	Zie zienswijze 9 voor andere punten uit deze zienswijze. Zie ook zienswijze 63, die eveneens ingaat op de dorpentour Rijsaterwoude. Het college zal volledigheidshalve naar zienswijze 15 verwijzen. Wij danken alle indieners voor het kenbaar maken van hun zienswijzen aangaande het participatietraject bij de herziening van de Omgevingsvisie (2025). Graag reageren wij hier inhoudelijk als volgt op. De Omgevingsvisie is een levend document. Het tracht een balans te zoeken tussen meebewegen met de maatschappelijke ontwikkelingen maar ook trouw te zijn aan een aantal kernwaarden	

		en een zekere koers. Daarom wordt de Omgevingsvisie om de zoveel tijd herzien. Bij het opstellen van de allereerste Omgevingsvisie is er in 2018 en 2019 bijzonder veel tijd en aandacht in de participatie gestoken. Er zijn destijds bijeenkomsten georganiseerd (zowel themabijeenkomsten als dorpsbijeenkomsten), prikkelende spandoeken opgehangen, informatieve en wervende filmpjes gemaakt, persoonlijke brieven naar alle inwoners en ondernemers verstuurd en talloze andere activiteiten ontplooid om met elkaar het gesprek te voeren over de toekomst van de gemeente Kaag en Braassem. Zowel binnen als buiten het gemeentehuis. Vervolgens is er bij iedere afzonderlijke herziening opnieuw tijd en aandacht gestoken in de participatie. De ene keer wat meer dan de andere keer. Vaak met meerdere bijeenkomsten en mogelijkheden om mee te denken en te praten. Inmiddels zijn we aanbeland bij de derde herziening. Met andere woorden, er zijn in de afgelopen vijf jaar in ieder dorp meerdere momenten voorbij gekomen waarbij inwoners, ondernemers en overige partijen de kans hebben gekregen om – vaak op locatie (= in het eigen dorp) – mee te praten en mee te denken over de toekomst van Kaag en Braassem. (Tijdens de coronapandemie zijn er vervangende digitale bijeenkomsten georganiseerd.) Specifiek bij de huidige herziening is er bewust voor gekozen om bij twee dorpskernen (Hoogmade en Kaag) meer tijd en aandacht te steken in de participatie. Zij hebben die wens zelf kenbaar gemaakt. Los van het feit dat het onwenselijk is dat alle dorpen op eenzelfde manier worden behandeld (omdat de dorpen nu eenmaal verschillend zijn), is het voor een kleine gemeente als de gemeente Kaag en Braassem simpelweg onmogelijk en onrealistisch om met alle dorpen tegelijkertijd zo'n intensief participatietraject te doorlopen. Om toch alle inwoners een kans te geven om mee te denken en mee te praten, is ervoor gekozen om minimaal één fysieke bijeenkomst in de overige dorpskernen te organiseren. Tijdens die bijeenkomst is er bewust gekozen om niet alle beleidsthema's zeer kort te bespreken, maar op basis van cijfers en statistieken de diepte op te zoeken op specifieke thema's die in meer of mindere mate lijken te spelen in de kernen. Omdat de	
--	--	---	--

		dorpen verschillend zijn, omdat we kwaliteit kiezen over kwantiteit, omdat bepaalde thema's onlangs of op korte termijn met een zelfstandig participatietraject in de dorpen voorbij zijn gekomen of nog gaan komen. Met het verder organiseren van een nieuwe, laagdrempelige mogelijkheid om digitaal te participeren, de aanvullende pogingen om de doelgroep 18- tot 25-jarigen te betrekken, de zeer uitgebreide participatie op afzonderlijke beleidsterreinen zoals duurzaamheid, ondernemen en recreatie als ook de doorlopende participatie tijdens de beleidsuitvoering– die voor zover dat wenselijk werd geacht ook is meegenomen in deze Omgevingsvisie, is de gemeente Kaag en Braassem van mening dat de participatie voor deze herziening voldoende “grondig” en afdoende is doorlopen. Wij nemen uw zienswijze daarom ter kennisgeving aan.	
907962	Zienswijze 16	Zie zienswijze 9.	
907993	Zienswijze 17	Zie zienswijze 9.	
908002	Zienswijze 18	Zie zienswijze 9.	
908034	Zienswijze 19	Zie zienswijze 9.	
908053	Zienswijze 20	Zie zienswijze 9.	
908080	Zienswijze 21	Zie zienswijze 9.	
908112	Zienswijze 22	Zie zienswijze 9 en zienswijze 15.	
908155	Zienswijze 23	Zie zienswijze 9.	
908160	Zienswijze 24	Zie zienswijze 9.	
908195	Zienswijze 25	Zie zienswijze 9.	
908208	Zienswijze 26	Zie zienswijze 9.	
908212	Zienswijze 27	Zie zienswijze 9.	
908215	Zienswijze 28	Zie zienswijze 9.	
908222	Zienswijze 29	Zie zienswijze 9.	
908249	Zienswijze 30	Zie zienswijze 9.	
908301	Zienswijze 31	Zie zienswijze 9.	

908303	Zienswijze 32	Zie zienswijze 9.	
908310	Zienswijze 33	Zie zienswijze 9.	
	Zienswijze 34: Met de zienswijze vraagt indiener aandacht voor het feit dat er in de Omgevingsvisie niets staat over het luiden van kerkklokken bij gelegenheden (kerkdiensten, uitvaarten, etc.) en het slaan van de klokken op hele uren. Indiener wil voorkomen dat er beperkingen worden opgelegd en wenst dat de huidige toegestane regels gehandhaafd blijven.	Op dit moment staat in paragraaf 4.8.1 van de Omgevingsvisie dat het gemeentelijke uitgangspunt omtrent het aspect geluid <i>“het behouden van de huidige geluidssituatie en waar mogelijk het verbeteren hiervan”</i> is. De gemeente beoogt de huidige geluidsruimte te handhaven en er is op dit moment geen aanleiding om te denken dat geluidnormen voor kerkklokken aangescherpt worden. Wij zien dan ook geen reden om de tekst in de Omgevingsvisie op dit onderdeel aan te passen/vullen. Concretere regels omtrent het aspect geluid zullen landen in het omgevingsplan of eventueel een programma, maar niet in de Omgevingsvisie.	
908410 910628	Zienswijze 35: Met de zienswijze vraagt indiener om te anticiperen op de mogelijke realisatie van een woon-zorgcomplex in Hoogmade, waar nu een haalbaarheidsonderzoek voor plaatsvindt, en daarbij niet te wachten tot de nieuwe herziening van de Omgevingsvisie.	Bedankt voor uw zienswijze en het op de hoogte brengen van uw initiatief. Omdat uw initiatief zich op dit moment nog in een relatief pril stadium bevindt en niet op het niveau van uitvoering, lijkt het ons niet verstandig als zodanig op te nemen dorpsperspectief van Hoogmade. Wel hebben we op basis van uw reactie de volgende toevoeging gedaan in het dorpsperspectief. <i>Oude formulering: Maar ook het in stand houden van “sociaal-culturele voorzieningen” is een getuige van de veerkracht en het saamhorigheidsgevoel. Zo wisten de inwoners de verwoeste OLV-Geboortekerk in ere te herstellen, bleef de supermarkt met een slimme actie in bedrijf en verbouwde de voetbalvereniging MMO – een vereniging die als bindmiddel dient binnen de gemeenschap – de kantine en kleedlokalen geheel zelfstandig.</i> <i>Nieuwe formulering: Maar ook het in stand houden van “sociaal-culturele voorzieningen” is een getuige van de veerkracht en het saamhorigheidsgevoel. Zo wisten de inwoners de verwoeste OLV-Geboortekerk in ere te herstellen. Daarbij keek men vooruit: wonen en het verlenen van zorg kan in de toekomst wellicht gecombineerd worden door de woningen die in de pastorie werden gerealiseerd. Verder bleef de supermarkt met een slimme actie in bedrijf en verbouwde de voetbalvereniging MMO – een vereniging die als</i>	

		<i>bindmiddel dient binnen de gemeenschap – de kantine en kleedlokalen geheel zelfstandig.</i> Deze toevoeging is overigens in lijn met de vorige versie van de omgevingsvisie. Mocht u te zijner tijd verder zijn met uw woonzorg-initiatief, dan verzoeken wij u uw initiatief kenbaar te maken bij ons via een conceptverzoek. Wij kijken vervolgens graag met u mee. Wanneer het dorpsperspectief volgens u “treffend” is, dan zou uw initiatief in principe binnen onze visie en doelstellingen moeten passen. Wij wensen u voor nu succes en voorspoed met uw initiatief.	
908412	Zienswijze 36: Met de zienswijze vraagt indiener aandacht voor het feit dat op dit moment de mogelijkheden voor herbestemming van de kerken in Oud Ade en Rijpwetering worden onderzocht. Uit de onderzoeken blijkt het herbestemmen van deze gebouwen naar wonen de meest reële optie te zijn. Indiener verzoekt die bestemming mogelijk te maken in de Omgevingsvisie.	Als gemeente zijn we op de hoogte van de wens tot en onderzoeken naar herbestemming van de twee kerken in Oud Ade en Rijpwetering. Hierover zijn ook gesprekken gevoerd met de parochie. In dit stadium van het proces is de herbestemming van deze twee kerken en bijgebouwen naar wonen wat de gemeente betreft dan ook goed voorstelbaar. In het dorpsperspectief van Oud Ade - Rijpwetering (paragraaf 10.2.9) wordt de herbestemming van de kerken reeds meerdere keren aangehaald. Echter, het mogelijk maken van deze (her)bestemming in de Omgevingsvisie is nog een stap te ver. Bovendien is dat vooral iets dat uiteindelijk vorm moet krijgen als wijziging van het omgevingsplan.	
908310	Zienswijze 37	Zie zienswijze 9.	
908523	Zienswijze 38	Zie zienswijze 2.	
908532	Zienswijze 39	Zie zienswijze 9.	
908535	Zienswijze 40	Zie zienswijze 9.	
908537	Zienswijze 41: Indiener verzoekt de zin dat de gemeente een windturbine qua ruimtebeslag efficiënter vindt dan een zonneweide” te verwijderen of aan te passen, aangezien deze feitelijk onjuist en misleidend is. Zie zienswijze 9 en 43 voor de andere punten uit deze zienswijze.	De gemeente zal de zin aanpassen. In de Lokale Energiestrategie is een voorkeursscenario vastgelegd, bestaande uit 1 à 2 windturbines en 30 tot 40 hectare zonnepanelen (50% - 50%). Als dat voorkeursscenario alleen uit zonnepanelen zou bestaan en wel hetzelfde opwekdoel zou hebben, zouden er 60 tot 80 hectare zonneparken nodig zijn. Dat zijn tussen de 89 en 118 voetbalvelden. Combinaties van wind en zon hebben de voorkeur, om zowel de netbelasting als impact op het landschap te	

		minimaliseren. Zie zienswijze 9 en 43 voor de beantwoording van de ze andere punten uit deze zienswijze.	
908553	Zienswijze 42	Zie zienswijze 9.	
908612	Zienswijze 43 Indieners stellen dat voor een nieuwe provinciale omgevingsvisie er een PlanMER moet worden gemaakt en de concept-OER voldoet niet aan de eisen die aan een PlanMER worden gesteld. Ook stellen indieners dat de gemeente Kaag en Braasem een PlanMER had moeten aanbieden bij de ter inzage legging van haar Omgevingsvisie. De gemeente kan immers niet terugvallen op de provinciale PlanMER, die er (nog) niet is. De andere punten uit deze zienswijze zijn opgenomen bij zienswijze 9.	In de herziening van de omgevingsvisie spreekt gemeente over ontwikkelingen die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Echter omdat er in deze fase nog geen definitieve locaties zijn toegewezen blijven de wijzigingen op strategisch niveau en volstaat de plan-mer-beoordeling. Bij verdere uitwerkingen in omgevingsplannen, programma's of projectbesluiten kan voor deze (en mogelijk nog andere) ontwikkelingen alsnog een mer-procedure aan de orde zijn. Zie zienswijze 9 voor de beantwoording voor de andere punten uit deze zienswijze.	
908735	Zienswijze 44	Zie zienswijze 9.	
908740	Zienswijze 45	Zie zienswijze 9.	
908747	Zienswijze 46	Zie zienswijze 9.	
908752	Zienswijze 47: Indiener verzoekt het woord "'schone'" bij energie te verwijderen, omdat indiener stelt dat de stoffen die gebruikt worden in windmolens en de nagenoeg ontbrekende mogelijkheden tot recycling van bladen van windturbines. Volgens indiener is het niet zorgvuldig dat concrete toetsing moet plaatsvinden als zich een initiatiefnemer heeft gemeld. Voor de punten uit deze zienswijze over het RES-bod, het schrappen van de windmolens en alternatieven verwijzen wij naar de algemene samenvatting van ingediende zienswijzen.	Met schone energie wordt energie bedoeld die wordt opgewekt uit bronnen die geen of nauwelijks broeikasgassen en andere vervuilende stoffen uitstoten tijdens het product. De gemeente stelt verder dat er eerst een beleidskader vastgesteld moet worden met regels waaraan windturbines of zonneparken moeten voldoen. Zodra dat beleidskader is vastgesteld, kan een initiatiefnemer zich melden en volgt het vergunningsproces. Zie zienswijze 9 en 43 voor de beantwoording van de andere punten uit deze zienswijze.	
908755	Zienswijze 48: Indiener van de zienswijze waardeert de brede en integrale aanpak die de gemeente kiest. Echter,	De gemeente is blij te horen dat de brede aanpak gewaardeerd wordt. Ook delen wij de mening dat een Omgevingsvisie een visie	

	op onderdelen is reclamant van mening dat de gemeente te ver gaat in het formuleren van concrete maatregelen en normen. Reclamant verzoekt de gemeente daarom om: • Normstellende elementen uit de visie te verplaatsen naar het omgevingsplan of uitvoeringsprogramma's. • De visie te beperken tot ambities, ontwikkelrichtingen en keuzes op hoofdlijnen. • Specifieke locaties en technische verplichtingen pas vast te leggen in juridische instrumenten (omgevingsplan) of in uitvoeringsprogramma's. Op deze manier blijft de Omgevingsvisie richtinggevend en strategisch en behoudt de gemeente ruimte voor participatie en politieke afwegingen bij de verdere concretisering van keuzes.	op hoofdlijnen moet blijven. Wat ons betreft is dan ook geen sprake van normstellende elementen of technische verplichtingen in de visie, slechts van het benoemen van mogelijkheden of denkrichtingen die kunnen bijdragen aan het verwezenlijken van doelstellingen, zoals bijvoorbeeld het noemen van wadi's als oplossing voor waterberging. Dat een Omgevingsvisie een visiedocument moet zijn, betekent overigens niet dat in het geheel geen concrete ontwikkelingen of beleidskeuzen zouden mogen worden benoemd. Let wel, wij benoemen onderwerpen waar al langer over gesproken of gediscussieerd wordt of waar we ons als gemeente voor inzetten. Dat deze benoemd staan in de Omgevingsvisie maakt de visie niet minder richtinggevend of strategisch. Dat ze benoemd staan betekent ook niet dat er geen ruimte zou zijn voor participatie of politieke afwegingen. Voor alle voorbeelden of ideeën die benoemd zijn, moet immers een uitvoeringsprogramma worden opgesteld of een ruimtelijke procedure worden doorlopen. De mening dat sprake zou zijn van normstellende of uitvoerende maatregelen, technische verplichtingen of concrete juridische kaders voor (ruimtelijke) ontwikkelingen, deelt de gemeente dan ook niet.	
911311 908779	Zienswijze 49: De dorpsraad van Hoogmade heeft een zienswijze ingediend waarin de gemeente wordt gevraagd een aantal ambities te verduidelijken die het dorp heeft opgesteld en in verkorte vorm zijn opgenomen in het dorpsperspectief van Hoogmade, onder hoofdstuk tien van de Omgevingsvisie. De voorstellen die de dorpsraad doet zijn ambities afkomstig uit het document 'Dorpsperspectief Hoogmade 2040 Eindrapportage participatietraject'. Dezelfde rapportage is gebruikt om het dorpsperspectief van Hoogmade op te stellen dat wordt gebruikt in de Omgevingsvisie. Het ontbreekt volgens de dorpsraad aan een aantal specifieke termen en zinnen.	Wij danken de dorpsraad van Hoogmade voor hun zienswijze. De antwoorden die volgen zijn in meer of mindere mate reeds mondeling toegelicht richting de dorpsraad, maar zullen ter volledigheid worden opgesomd, inclusief eventuele doorgevoerde aanpassingen van het dorpsperspectief Hoogmade. - Aangaande de opmerking over het aanvullen van beheerste groei: het volgende is toegevoegd: <i>Op deze manier wil het dorp groeien naar zeker tweeduizend inwoners wat volgens het dorp zou moeten leiden naar "duurzame vitaliteit".</i> - Aangaande de opmerking wijzigen "omringd" door "geflankeerd": is overgenomen en gewijzigd. - Aangaande de opmerking "wordt in de komende periode gekeken naar": een kwestie van definitie en woordkeuze waarbij de wijziging niet gaat leiden tot een andere aanpak. "Pakt de regie" is toegevoegd. 'Zodat er "nieuw bloed door de anderen kan stromen," is op verzoek verwijderd.	

		- Aangaande de opmerking nieuwbouwlocaties Hoogmade West en Polderkade: de volgende zin is toegevoegd: <i>De logische toekomstige uitbereidingsrichting in Hoogmade is in westelijke richting.</i> - Aangaande opmerking aanscherpen alinea 2 en 3 samenvoegen: niet gewijzigd omdat de voorgestelde wijziging in wezen niets veranderd. - Aangaande opmerking nieuwe ontsluiting t.b.v. nieuwbouw: toegevoegd achter punt 3 – het verbeteren van de verkeerssituatie: <i>(onder meer middels een tweede ontsluitingsweg).</i> - Aangaande opmerking “beleidskaders zijn al tijdens het participatietraject getoetst” blijft ongewijzigd en wordt ter kennisgeving aangenomen omdat de reden waarom “een eerste rondgang op het gemeentehuis” is opgenomen (met de daaruit volgende adviezen voor de werkpakketten) is gericht op het scheppen van duidelijkheid waar het eigenaarschap ligt en wat Hoogmade op dit moment van de gemeente kan verwachten. - Aangaande de opmerking “aanscherpen parkeergelegenheid aan de randen van het dorp” wordt niet overgenomen (dus ter kennisgeving aangenomen) omdat de gemeente dit op dit moment niet van plan is. - Aangaande de opmerking “wijzigen Boszone A4/HSL” wordt niet gewijzigd en dus ter kennisgeving aangenomen omdat hoewel het formeel gezien geen weidevogelgebied is er wel weidevogels zitten en de bereikbaarheid van de hulpdiensten geen subjectieve opmerking is. De voorgestelde ambitie over biodiversiteit, etc. staat reeds benoemd. - Aangaande de opmerking “aanscherpen nieuwe recreatieve verbindingen en molens recreatief verbinden” is toegevoegd bij de concrete ideeën van het dorp middels: <i>“met molens als ijkpunten” om zo “de dorpse identiteit en landschappelijke kwaliteiten” te versterken.</i> - Aangaande de opmerking “aanscherpen aantrekkelijker dorpshart”: de ambitie is aangescherpt op basis van de input van de dorpsraad. De zin waarvan men vraagt deze te verwijderen wordt niet verwijderd omdat de gemeente op korte termijn niet voornemens is verkeerskundige onderzoeken of aanpassingen aan de verkeerssituatie te verrichten.	
--	--	---	--

		- Aangaande de opmerking “aanscherpen recreatiekavel aan de De Does” wordt gewijzigd op basis van de ambitie van het dorp en de input gegeven door de dorpsraad. Daardoor is “<i>met “onder andere een aanlegsteiger, picknickplaats en speelvoorziening”</i> toegevoegd bij de ambitie. - Aangaande de opmerking “aanvullen de vergrijzing van het dorp is een grote zorg”. Overgenomen. - Aangaande de opmerking “wijzigen aandienen van nieuwe kansen” is overgenomen en verwijderd. - Aangaande de opmerking over de verbeelding: Er is bewust gekozen om in de verbeelding bij dit dorpsperspectief slechts drie bolletjes op te nemen. Deze verwijzen naar ontwikkelingen die op dit moment voldoende concreet en relevant zijn om weer te geven. De overige punten in de eindrapportage zien wij vooral als ambities voor de langere termijn en zijn daarom niet opgenomen. De mate van detail verschilt per dorp, omdat in sommige dorpen de komende jaren meer concrete ontwikkelingen te verwachten zijn dan in andere. Ten opzichte van de vorige versie zijn enkele bolletjes juist verwijderd, omdat de bijbehorende ontwikkelingen inmiddels zijn gerealiseerd. Wel zien wij dat het bij toekomstige herzieningen wenselijk is om vooraf duidelijker aan te geven wat precies tot de scope van de verbeelding behoort in relatie tot de scope van de Omgevingsvisie zelf. Dat maakt de opzet inzichtelijker en voorkomt misverstanden. - Aangaande de opmerking “aanvullen scenario’s woningbouw, etc.” ter kennisgeving aangenomen omdat de gemeente niet te ver vooruit wil lopen.	
908784	Zienswijze 50	Zie zienswijze 9.	
908840	Zienswijze 51	Zie zienswijze 9, 41 en 43.	
908924	Zienswijze 52	Zie zienswijze 2.	
909142	Zienswijze 53	Zie zienswijze 9, 41 en 43.	
909240	Zienswijze 54	Zie zienswijze 9.	
909247	Zienswijze 55	Zie zienswijze 9.	
909271	Zienswijze 56	Zie zienswijze 9.	
909301	Zienswijze 57	Zie zienswijze 9.	

909369	Zienswijze 58	Zie zienswijze 9.	
909371	Zienswijze 59	Zie zienswijze 9.	
909382	Zienswijze 60	Zie zienswijze 9.	
909389	Zienswijze 61	Zie zienswijze 9.	
909393	Zienswijze 62	Zie zienswijze 9.	
909410	Zienswijze 63: De indiener van deze zienswijze uit een aantal zorgen: - In de visie wordt niet gereflecteerd op het voornemen van de provincie om 21 windmolens in de polders te realiseren. In dat verband vindt indiener het dan ook opmerkelijk dat de gemeente de beleidsdoelstellingen uit de LES heeft verwerkt in de Omgevingsvisie. De opvatting heerst dat de beperkte ruimte die de gemeente laat voor realisatie van windturbines, door de provincie is aangegrepen om de polders vol te bouwen met windmolens. - Een kernplan uit 2015 is niet afdoende voor de omschrijving van het dorpsperspectief voor Rijsaterwoude. Gevraagd wordt de volgende opmerkingen mee te wegen: - o 'Ernstige zorgen' over windturbines dekt de lading niet. - o Indiener vraagt aandacht voor parkeerfaciliteiten bij ruimtelijke ontwikkelingen en vraagt de gemeente aanvullende faciliteiten te realiseren aan de randen van het dorp. - o De wens is meer wandelpaden zodat een rondje Braassemermeer-Westerdijk-Drecht mogelijk wordt. - o Er zijn zorgen over de verkeerstoename als Boot Beton tot woningbouwlocatie wordt ontwikkeld.	Voor de zienswijzen met betrekking tot de windmolens, verwijzen wij u graag naar de beantwoording onder zienswijzen 5 voor wat betreft het proces van de provincie, en zienswijze 9 ten aanzien van de strijdigheid met het provinciaal beleid. Tot slot verwijzen wij u graag naar de beantwoording onder zienswijze nr. 15, voor wat betreft de dorpentour voor Rijsaterwoude. Op de overige opmerkingen reageren wij als volgt: • Bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke initiatieven wordt actief gestuurd op het voorzien in voldoende parkeergelegenheid. Dat betekent dat elk nieuw initiatief dient te voldoen aan de gemeentelijke 'Nota Parkeernormen Kaag en Braassem 2018'. Daarbij zetten wij in op een maximale invulling op basis van de bandbreedte, om te voorkomen dat enkel wordt voorzien in het minimaal benodigd aantal parkeerplaatsen. Er zijn binnen de gemeente op dit moment geen plannen om in extra parkeergelegenheid te voorzien. Mocht daar in de toekomst wel aanleiding toe zijn, zal dit moeten landen in het omgevingsplan. • De Grote Heilige Geestpolderroute loopt momenteel al gedeeltelijk langs de Westerdijk. Er wordt op dit moment verkend of er mogelijkheden zijn om een vergelijkbaar boerenlandpad aan te leggen aan de noordzijde, langs de Drecht. Deze verkenning bevindt zich in een oriënterende fase; er zijn nog geen concrete plannen of besluiten genomen. Dit onderdeel is daarom nog te prematuur om in deze herziening op de Omgevingsvisie op te nemen. • Op dit moment zijn er geen concrete plannen voor de ontwikkeling van de locatie van Boot Beton, maar hier liggen in de toekomst mogelijk wel kansen. Op het moment dat er ruimte komt om deze locatie te herontwikkelen, zal er aandacht zijn voor de mogelijke verkeerstoename en de effecten daarvan op	

	○ Er zijn zorgen over plannen voor een asielzoekerscentrum, nu die aan de Kruisweg niet door lijkt te gaan. ○ 3-hoog bouwen is het absolute maximum. ○ Er zijn zorgen over de langdurige leegstand van de jachthaven.	de omliggende infrastructuur. Het daadwerkelijke onderzoek en de afweging daarvan vindt plaats in het kader van een procedure die doorlopen wordt wanneer een concreet initiatief zich aandient. Vooralsnog is het echter zo dat provinciaal beleid het herbestemmen van de Boot Beton-locatie tegenhoudt. • We begrijpen de zorgen over mogelijke plannen voor een asielzoekerscentrum. De Omgevingsvisie richt zich op de lange termijn en gaat over de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. De plannen waarnaar wordt verwezen betreffen een tijdelijke opvanglocatie en zijn nog niet concreet. Omdat er op dit moment geen uitgewerkt voorstel ligt, wordt dit onderwerp niet opgenomen in de Omgevingsvisie. • De gemeente zal geen maximum vastleggen als het gaat om 'hoe hoog er gebouwd kan worden'. Uiteraard moeten plannen passen bij en in de omgeving. • De zorgen over de langdurige leegstand van de jachthaven zijn begrijpelijk. Recentelijk is er door de gemeente nog gesproken met de ontwikkelaar en hun doel is om op korte termijn een aanvraag omgevingsvergunning in te dienen voor de bouw. Inmiddels is er al wel het een en ander gesloopt.	
909483	Zienswijze 64	Zie zienswijze 9.	
909542	Zienswijze 65	Zie zienswijze 9.	
909656	Zienswijze 66	Zie zienswijze 9 en 15.	
909674	Zienswijze 67	Zie zienswijze 9 en 15.	
909732	Zienswijze 68	Zie zienswijze 9.	
909745	Zienswijze 69: De zienswijze verzoekt de gemeente de motie vreemd aan de orde van de dag inzake grootschalige opwek in het open landschap uit de LES die op 29 september 2025 is aangenomen door de raad uit te voeren en de Omgevingsvisie daarop aan te passen. Voor de andere punten uit deze zienswijzen verwijzen wij de indieners naar zienswijze 9 en 43.	De gemeente verwijst voor een reactie t.a.v. van de motie vreemd aan de orde van de dag inzake grootschalige opwek in het open landschap naar de Raadsinformatiebrief die op 16 oktober 2025 naar de raad is verstuurd. Zie zienswijze 9 en 43 voor de beantwoording van de andere punten uit deze zienswijze.	

909771	Zienswijze 70	Zie zienswijze 9.	
909774	Zienswijze 71: De zienswijze gaat in op de Omgevingsvisie in relatie tot de ruimtelijke functie van aanwezige hoogspanningsinfrastructuur en de borging daarvan. TenneT vraagt aandacht voor de volgende onderwerpen: - Verzocht wordt te overwegen de aanwezige hoofdinfrastructuur op de visiekaart te projecteren en te benoemen in paragraaf 10.7 – Infrastructuur en beperkingenzones. - Verzocht wordt rekening te houden met de mogelijke schade die kan ontstaan bij falende windturbines in de nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur. - Daarnaast wordt gevraagd bij de plaatsing van kleine windturbines een gepaste afstand tot de infra van TenneT te bewaren, op basis van de Handreiking Risicozonering Windturbines. - Ook bij de ontwikkeling van een zonnepark gelden beperkingen in de nabijheid van hoogspanningsinfrastructuur. - Bij de inpassing van een energie opslag systeem (EOS) wordt gevraagd 50 meter vrije ruimte aan te houden in verband met bereikbaarheid voor hulpdiensten. - Het is niet toegestaan laadpalen onder hoogspanningsverbindingen te plaatsen. Een laatste algemeen verzoek betreft het vroegtijdig betrekken van TenneT bij vooroverleggen van plannen die mogelijk relevant zijn voor het landelijke hoogspanningsnet. Daarnaast wordt verwezen naar een concept-Investeringsplan 2026-2040 met	Voor zover het gaat om het betrekken van TenneT als vooroverlegpartner bij ruimtelijke ontwikkelingen, neemt de gemeente uw opmerking ter harte en integreert de reguliere afstemming met TenneT in het werkproces van de adviesketen verder. Voor wat betreft de aan te houden afstanden of de beperkingen in de nabijheid van de hoogspanningsinfrastructuur, danken wij u voor de nadere informatie hierover en de concrete normen die we aan kunnen houden op het moment dat zich een ontwikkeling daadwerkelijk aandient. De Omgevingsvisie is een strategisch en richtinggevend document en bevat geen concrete normen of vereisten. Op het moment dat de gemeente een Programma als bedoeld in de Omgevingswet opstelt dan wel een ruimtelijke procedure doorloopt voor een ontwikkeling in de nabijheid van de infrastructuur, zullen wij rekening houden met de genoemde afstandsnormen en/of beperkingen. Daarnaast zullen wij, net als in de huidige situatie, de aanwezige hoofdinfrastructuur inclusief de bijbehorende beperkingen, regels en (on)mogelijkheden juridisch-planologisch vastleggen in ons gemeentelijk omgevingsplan. Zo hopen wij ook in de toekomst de werking van uw infrastructuur ruimtelijk goed te borgen. Mocht het Investeringsplan 2026-2040 concrete ontwikkelingen binnen onze gemeente faciliteren, kunnen deze zo nodig ook worden vastgelegd. Tot slot zien wij in uw opmerking over de visiekaart en paragraaf 10.7 'Infrastructuur en beperkingenzones', voldoende aanleiding om de Omgevingsvisie(kaart) zodanig te wijzigen dat uw infrastructuur – in elk geval voor wat betreft de 380 kV-verbinding - op een gepaste plek landt in onze Omgevingsvisie. Wij danken u voor uw input en zien inderdaad de meerwaarde ervan in de betreffende paragraaf.	

	het oog op toekomstige ontwikkelingen van TenneT.		
909783	Zienswijze 72	Zie zienswijze 9, 43 en 69.	
909852	Zienswijze 73	Zie zienswijze 9.	
909922	Zienswijze 74	Zie zienswijze 9.	
909987	Zienswijze 75	Zie zienswijze 9.	
910075	Zienswijze 76	Zie zienswijze 9.	
910109	Zienswijze 77	Zie zienswijze 9.	
910110	Zienswijze 78	Zie zienswijze 9.	
910118	Zienswijze 79: In de zienswijze is aangegeven dat bewoners van het Vlietpark vinden dat de ontwikkeling woningbouw op de locatie van de Dierenweide niet passend is in de omgeving. De volgende redenen worden aangedragen: - Niet passend in het veenweidelandschap i.v.m. beleving van de natuur en entree landelijk kern van Hoogmade. - De mogelijkheid voor een wandelingetje in het groen met dieren verdwijnt. - Vlietpark is het verlengde van een lintbebouwing. Lint moet een lint blijven. - De toevoeging van het aantal huizen op dit stuk grond is te gering om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van Hoogmade. - Mogelijk geluid-, trilling-, en lichthinder bij de brug voor toekomstige bewoners van de Dierenweide. - De helling naar de brug is te steil voor mensen met een rollator of rolstoel. - Er is een alternatief aan de westkant van Hoogmade in eigendom van stichting Cornelis Sprongh.	De locatie Dierenweide is aangewezen als potentiële woningbouwlocatie en is tijdens de dorpenbijeenkomsten gepresenteerd. De reacties vanuit het dorp waren overwegend positief. Daarbij is nadrukkelijk aangegeven dat zowel starters als senioren momenteel onvoldoende kansen hebben om in Hoogmade te blijven wonen of oud te worden. Bij de verdere ontwikkeling van Hoogmade is het de bedoeling om de mogelijkheid tot wandelen en recreëren te behouden. Op de huidige locatie van de Dierenweide, maar ook elders in het dorp en de omliggende omgeving. Wij zijn van mening dat een project als de Dierenweide een belangrijke bijdrage kan leveren aan de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van Hoogmade, mede naast andere ontwikkelkansen, zoals aan de westkant van het dorp. Met het ontwerpen van een woningbouwontwikkeling op dit perceel zal uiteraard rekening gehouden worden met het karakter van de omgeving en zal getracht worden om de groene uitstraling zoveel mogelijk te behouden. Vanzelfsprekend dient een ontwikkeling ook getoetst te worden aan en passend te zijn binnen provinciaal beleid, waaronder ook het gebiedsprofiel Hollands Plassengebied. In onze ogen is het echter niet terecht dat de arcering 'boerenervenlint' van de Groenwegh in dit provinciale beleid doorloopt tot over de N446 naar het Vlietpark. Dit zou volgens ons	

		beperkt moeten blijven tot de Groenwegh, omdat het Vlietpark en de Groenwegh niet hetzelfde karakter hebben. Bovendien heeft de provincie ambtelijk al eens laten weten de Dierenweide te zien als bestaand stedelijk gebied en dus als een potentiële inbreidingslocatie (lees: geschikte locatie voor woningbouw). Het project zal moeten voldoen aan alle eisen uit het Bouwbesluit. Daarnaast zal er ook rekening gehouden worden met de doelgroep. De toevoeging van woningen op dit terrein is wellicht beperkt, maar heeft een groot maatschappelijk belang. Het uitgangspunt is om hier 100% betaalbare en sociale woningen te realiseren passend bij de grote lokale behoefte aan betaalbare huisvesting voor zowel starters als ouderen. Daarnaast zien wij de mogelijke ontwikkeling aan de westkant van Hoogmade niet als alternatief, maar als een waardevolle aanvulling op de totale woningbouwopgave van het dorp.	
910131	Zienswijze 80	Zie zienswijze 9.	
910137	Zienswijze 81	Zie zienswijze 9.	
910141	Zienswijze 82	Zie zienswijze 9.	
910144	Zienswijze 83	Zie zienswijze 9.	
910148	Zienswijze 84	Zie zienswijze 9.	
910159	Zienswijze 85	Zie zienswijze 9.	
910163	Zienswijze 86	Zie zienswijze 9 en 15.	
910167	Zienswijze 87	Zie zienswijze 9.	
910169	Zienswijze 88	Zie zienswijze 9.	
910212	Zienswijze 89	Zie zienswijze 9.	
910217	Zienswijze 90: Energie Liander geeft aan dat het energiesysteem een sturende en voorwaardelijke werking bij de	Energie De gemeente neemt de huidige en toekomstige rol van het energiesysteem serieus. Over de te maken keuzes blijft de	

910341 910623	Zienswijze 91: Omgevingsplan Duidelijkheid scheppen over de planning en mate waarin bewoners kunnen meepraten op de totstandkoming van de Omgevingsplannen. Concrete doelen en ambities Het verzoek is om in veel meer thema's concrete doelen te stellen. Klimaat en biodiversiteit Paragraaf 3.1: Vraag naar de betekenis van 'grenzen'. Paragraaf 3.1: waar staat de ambitie beschreven om groen te besparen en uit te breiden? Paragraaf 3.3.2: Vraag om uitleg bij de zin 'vooral grote bomen spelen hierbij een sleutelrol'. De passages over hittestress en biodiversiteit bevatten mooie ambities, maar het blijft onduidelijk in hoeverre deze richtlijnen concreet, toetsbaar en afrekenbaar zijn. Wonen In de zienswijze wordt aangegeven dat Nieuwe Wetering geen behoefte meer heeft aan de 12 sociale huurwoningen die gepland staan. Er zijn namelijk onlangs 16 woningen gerealiseerd (10 appartementen en 6 ééngezinswoningen).	Dank voor uw zienswijze. Ons antwoord bestaat uit de volgende onderdelen. Omgevingsplan U geeft terecht aan dat nog een traject volgt om te komen tot een gemeentelijk omgevingsplan. Dit is een omvangrijke en complexe taak, waarvoor we van de wetgever tot 2032 de tijd hebben gekregen. Concreet komt het erop neer dat wij onze bestemmingsplannen maar ook verordeningen of andere (beleids)regels op het gebied van de fysieke leefomgeving, moeten vertalen naar het omgevingsplan. Hoe wij de verschillende fasen precies gaan vormgeven is op dit moment nog niet duidelijk. In de fases waarin wij enkel en alleen toewerken naar een (juridische) vertaling van een bestaande regel naar het omgevingsplan, zal de inbreng en participatie beperkt zijn. Echter op de punten waarop participatie waardevol is, mag u ervan uitgaan dat wij als gemeente Kaag en Braassem onze uiterste best doen om – net als bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie – de kennis en kunde van onze inwoners ten goed te laten komen aan de kwaliteit van onze toekomstige omgevingsplannen. Concrete doelen en ambities Aangaande uw verzoek om de doelen en ambities te concretiseren, dank voor uw advies. We zullen dit ter overweging meenemen. Klimaat en biodiversiteit Een tekstuele aanpassing om duidelijker te beschrijven dat 'grenzen' betrekking heeft op 'de natuurlijke dynamiek van water en bodem': De natuurlijke dynamiek van water en bodem vormt de basis van dit landschap, dat niet alleen onze gemeente karakter geeft, maar ook onze mogelijkheden en grenzen <u>bepaalt</u> bij het inrichten van de ruimte. De ambitie om groen te sparen en uit te breiden wordt benoemd in paragraaf 3.3.2 en 3.4.5.	
--------------------------	---	---	--

		De gemeente heeft de ambitie om (grote) bomen te beschermen. Dit is verwerkt in de Algemene Plaatselijke Verordening. De Omgevingsvisie biedt een strategisch, richtinggevend kader; het formuleren van concrete maatregelen past derhalve niet in dit document. Deze input is echter wel relevant en belangrijk en wordt gebruikt in beleids- en uitvoeringsdocumenten. Wonen Landelijk is er een tekort aan sociale huurwoningen, ook in Kaag en Braassem behalen we niet de aantallen die opgelegd zijn door het Rijk. De wachttijd voor een sociale huurwoning is ook in Kaag en Braassem lang. Daarom hebben we als gemeente de regel dat binnen een woningbouwontwikkeling de verdeling minstens 30% sociale huur, minstens 40% middensegment en 30% vrije sector gerealiseerd moet worden. Onder de andere onlangs gerealiseerde 16 woningen bevindt zich geen sociale huur.	
910368	Zienswijze 92 De indieners van deze zienswijzen pleiten voor een robuuste en toekomstgerichte aanpak door nu te investeren in een windpark van 4 tot 6 windturbines. Daarmee kan de gemeente de komende 25 jaar inwoners en bedrijven voorzien van duurzame stroom en voorkomen dat de provincie de regie overneemt. Windturbines kunnen na hun levensduur zonder blijvende impact worden verwijderd, waarna mogelijk andere duurzame alternatieven beschikbaar zijn. De gemeente wordt verzocht om in haar uitvoeringsprogramma te kiezen voor een local4local-aanpak: samen met lokale bedrijven en inwoners investeren in een windpark waarvan zowel het eigendom als de opgewekte stroom lokaal blijven. Dit versterkt de regionale economie en zorgt voor een breed gedragen energietransitie.	De gemeente dankt de indiener voor de zienswijze en de suggesties. Wij waarderen de oproep om te kiezen voor een robuuste en toekomstgerichte aanpak. Met het vaststellen van de LES heeft de gemeente gekozen om het eigen verbruik op te wekken. Op basis daarvan is vastgesteld om de 1 à 2 windturbines verder te onderzoeken. De gedachte om via een local4local-aanpak samen met inwoners en bedrijven te investeren in een windpark sluit aan bij de wens om eigendom en opbrengsten zoveel mogelijk lokaal te verankeren in het beleidskader opwek wind- en zonne-energie. Dit kan bijdragen aan draagvlak, versterking van de regionale economie en een rechtvaardige energietransitie.	
910371	Zienswijze 93:		

	Indiener stelt dat het doel van Kaag en Braassem 49% reductie is en niet 55%. Daarnaast merkt indiener op dat het aantal energieadviezen (250) te hoog is ingeschat, en er in werkelijkheid 100 zijn. Daarnaast doet de indiener het voorstel om te spreken van "van onze energiecoaches verenigd in de stichting Kaag en Braassem Duurzaam" in plaats van "onze energiecoaches". Daarnaast wordt gesteld dat bij mobiliteit 11% van de energie moet worden bespaard en niet op het totaal. De reductie voor woningen betreft een warmtevraag en is t.o.v. 2024 en indiener stelt dat die doelstelling is behaald vanwege de prijspikkel t.g.v. de hoge gas prijs. Indiener stelt voor dat het doel scherper gesteld mag worden en dat er in de Omgevingsvisie van 0,9 TWh wordt gesproken, maar dat moet 0,09TWh zijn.	De gemeente erkent dat het de gemeente zich aan 49% heeft gecommitteerd. Daarnaast kan de gemeente zich vinden in de inschatting van meer dan honderd energieadviezen, en de suggestie om de tekst zo te wijzigen dat het de energiecoaches verenigd in de stichting Kaag en Braassem Duurzaam. De wijziging om van 0,9 naar 0,09TWh erkent de gemeente, omdat dat feitelijk klopt. De doelstelling van 11% op energie uit brandstoffen en niet op het totaal kan op dit moment niet worden aangescherpt, omdat deze doelstelling is vastgesteld in de LES.	
910373	Zienswijze 94	Zie zienswijze 92.	
910379	Zienswijze 95	Zie zienswijze 9 en 15.	
910391	Zienswijze 96: Verkeer Bedankt voor de kennisgeving van de terinzagelegging van jullie omgevingsvisie. Namens Woondiensten Aarwoude willen we hierop reageren. Betreffende het vervoer lezen wij weinig terug over uitbreiding van OV mogelijkheden of ontwikkelingen zoals autodelen. Dit heeft invloed op de parkeernorm, wat cruciaal is bij woningbouwontwikkelingen (voor sociale huur) en verdichting. Ook lezen we dat het parkeren niet ten koste mag gaan van openbaar groen. Wij maken ons zorgen om het spanningsveld wat hierdoor ontstaat. We vragen hier meer aandacht voor.	Het spanningsveld tussen woningen, parkeerplaatsen en groen is uiteraard aanwezig. Autodelen zou in de toekomst hier een rol in kunnen spelen, maar daar is op dit moment nog geen visie op. Daarnaast ligt de ontwikkelfunctie van het OV primair bij de vervoerder in opdracht van de provincie, waarbij we als gemeente weinig invloed hebben. Wel proberen wij ieder jaar onze invloed uit te oefenen in de vervoersplannen van de vervoerder en te verbeteren waar mogelijk.	
910410	Zienswijze 97: Deze zienswijze beslaat globaal de onderstaande punten.	Als gemeente waarderen we de tijd en moeite die in deze zienswijze is gestoken. Echter, op dit moment zien wij geen reden	

	1. Percelen ten westen van de kern van Hoogmade zijn niet geschikt voor woningbouw door de afmetingen van deze percelen. 2. Provinciaal beleid vraagt handhaving van de structuren en watergangen binnen het veenweidegebied en vergraven van de poldersloten is derhalve niet wenselijk. 3. Provinciaal beleid vraagt om bescherming van bebouwingslinten als de Van Klaverweijdeweg met handhaving van zichtlijnen en het achterliggende open veenweidelandschap. 4. Aan de noordoostzijde van de kern is een uitgelezen locatie voor een uitbereiding van de kern met passende perceelafmetingen en nabijheid tot de bestaande kern en ontsluitingsweg(en). 5. Het ruimtebeslag op de polder is bij een westelijke uitbereiding buiten proportie en tast het open karakter van de polderlandschap bovenmatig aan. De raad wordt verzocht om: 1. de kaart van Hoogmade zoals in de omgevingsvisie opgenomen aan te willen passen conform de in de zienswijze opgenomen afbeelding en hiermee af te zien van de mogelijke uitbereiding van het dorp naar het westen op basis van voornoemde argumenten. Of tenminste de optie voor een noordoostelijke ontwikkeling mede mogelijk te maken. 2. in de Omgevingsvisie expliciet vast te leggen dat woningbouw achter het agrarische lint langs de Van Klaverweijdeweg niet is toegestaan, tenzij kan worden aangetoond dat de ruimtelijke kwaliteit per saldo gelijk blijft en de cultuurhistorische waarden behouden blijven. 3. bij ruimtelijke ontwikkelingen langs bebouwingslinten de provinciale instructieregels uit de ZHOV strikt toe te passen, met nadruk op	tot het aanpassen van het dorpsperspectief voor Hoogmade. De voornaamste redenen hiervoor zijn: - Op dit moment wordt voor Hoogmade gefocust op woningbouw op de dierenweide en 'een straatje erbij' aan de noordwestzijde van Hoogmade. Dit sluit aan bij het Eindrapportage Hoogmade 2040, dat de basis vormt voor hetgeen nu in de gemeentelijke Omgevingsvisie is opgenomen. - In een verkennend ambtelijk overleg heeft de provincie Zuid-Holland al eens aangegeven dat Hoogmade in aanmerking komt voor 'een straatje erbij' en dat de noordwestzijde – in aansluiting op Hoogmadese Wetering – de meest voor de hand liggende locatie lijkt. - Niet wordt uitgesloten dat er in de toekomst nog meer woningbouw nodig is om Hoogmade verder te laten groeien, maar zagezegd ligt de focus op die eerste twee locaties. Voor de dierenweide wordt een project opgestart binnen de gemeente en voor het straatje erbij heeft de Stichting Erven Cornelis Sprongh een conceptverzoek in voorbereiding. Uiteraard dient het provinciaal beleid en alle aandachtspunten die daaruit worden aangehaald in de zienswijze als toetsingskader en dit geldt ook voor eventuele verdere uitbreiding naar het westen in de toekomst. - De percelen aan de noordoostzijde van de kern vallen, zoals zelf ook opgemerkt wordt, in een molenbiotoop. Bij de omgevingsplanwijziging voor het plan aan de Oude Kerkweg 1 heeft de provincie in het kader van vooroverleg zich nog zeer kritisch uitgelaten over nieuwe bebouwing binnen de molenbiotoop. Het ligt volgens ons niet voor de hand dat de provincie een plan om die gehele achterliggende weilanden vol te bouwen met open armen zal ontvangen. Wij zullen in deze fase dan ook geen aanpassingen doorvoeren aan het dorpsperspectief. Wel zullen wij dit idee eens ambtelijk toetsen bij de provincie.	
--	---	---	--

		ontwikkeling van een bedrijventerrein langs de A4 dragen. De gemeente en provincie verschillen helaas van inzicht op dit onderdeel. Dat nu overigens ook van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt voor te sorteren op de vraag naar de juridisch-planologische haalbaarheid van Drechthoek II, vinden wij onbegrijpelijk Ten eerste, gezien historie op dit dossier, Ten tweede gezien de gesprekken die daar momenteel nog over worden gevoerd. 3. De gemeente heeft begrip voor de vrees dat recreatieverblijven permanent worden bewoond. Vanuit het oogpunt van onder meer veiligheid en nabijheid van voorzieningen zou daar voorzichtig mee omgegaan moeten worden. Wij zien echter geen aanleiding om kleinschalige verblijfsrecreatie in het geheel niet toe te staan. De economie van Kaag en Braassem steunt op de recreatiesector en vanuit de organisatie, inwoners en ondernemers is de wens om die economische drijver verder te ontwikkelen. Voor agrariërs geldt bovendien dat ze met de mogelijkheid tot nevenfuncties worden ondersteund in hun bedrijfsvoering. De strengere wetgeving rondom bijvoorbeeld stikstof heeft voor veel juridische onzekerheid, (financiële) zorgen en knelpunten geleid. Het uitvoeren van een boerenbedrijf wordt steeds ingewikkelder, tegelijkertijd zijn deze ondernemers beperkt in de mogelijkheden voor een alternatieve invulling van de locatie. Met het oog op een vitaal en leefbaar platteland, blijven wij graag dergelijke mogelijkheden bieden. Indien door permanente bewoning oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van individuele of geclusterde recreatieverblijven cq. vakantieparken treedt de gemeente handhavend op. Aangezien de Omgevingsvisie een visiedocument is van en voor onze gemeente, de inwoners en ondernemers, wordt ervoor gekozen de eigen beleidsdoelstellingen of -wensen in onze visie te	
--	--	---	--

		handhaven en op die manier richting de omgeving aan te geven waar wij als gemeente voor staan. Dat onderdelen van de visie mogelijk geen (volledige) aansluiting vinden bij uw Omgevingsbeleid, vinden wij jammer maar niet onoverkomelijk. Het blijft tenslotte een visiedocument en de wereld om ons heen verandert continue. Zo ook de (juridische) werkelijkheid ten aanzien van de opgaven voor de inrichting van onze fysieke leefomgeving.	
910494	Zienswijze 99	Zie zienswijze 97.	
910531	Zienswijze 100	Zie zienswijze 9.	
910546	Zienswijze 101: Indiener stelt dat het plaatsen van 30 tot 40 hectare zonnepanelen hittestress wordt gecreëerd en dat windturbines geen duurzame oplossing zijn. Indiener stelt dat de Omgevingsvisie in zijn geheel geen toetsingskader kan zijn, omdat er binnen het document veel onderdelen tegenstrijdig aan elkaar zijn voor energieopwekking. Indiener stelt dat door te kiezen voor woningbouw in deze veenpolders worden huidige en toekomstige bewoners en bedrijven opgezadeld met kosten van verzakking van wegen en rioleringen. Wat is dan 'passend in deze omgeving'? Indiener stelt dat in 10.4.2. staat aangegeven dat de relatie tussen water en land bij ruimtelijke ontwikkelingen beter zichtbaar gemaakt gaat worden. Indiener is van mening dat dat zou moeten zijn: het nadrukkelijk meenemen in de afweging het uitgangspunt zou moeten zijn. In paragraaf 10.3.5.2: het behouden en herstellen van de biodiversiteit die het gebied kenmerkt. Op de lange termijn een vergroting van deze biodiversiteit." Dat zet de deur open voor ruimtelijke ontwikkelingen en	Dank voor uw zienswijze. Wij antwoorden graag als volgt. Met de Lokale Energiestrategie is vastgesteld dat de gemeente haar doelstellingen o.a. wil behalen middels 30 tot 40 hectare zonnepanelen. In de vergunningverlening wil de gemeente zorgen voor landschappelijke inpassing, zoals een groene omzoming van zonnevelden. Daarnaast wil de gemeente eisen stellen aan het gebruik van duurzame materialen, recycling van zonnepanelen en windturbines. Zie zienswijze 9. Het klopt dat het sec geen toetsingskader is, maar volgt in een later stadium wel als basis voor een juridisch toetsingskaders (Omgevingsplan). Indiener stelt dat woningbouw in veenpolders niet passend is vanwege risico's op bodemdaling en oplopende beheer- en onderhoudskosten. In de Omgevingsvisie Kaag en Braassem geldt echter dat woningbouw primair binnen bestaand stedelijk gebied wordt gerealiseerd. Alleen wanneer dit onvoldoende ruimte biedt, kan uitbreiding in omliggende gebieden worden onderzocht. Daarbij worden mogelijke gevolgen voor bodem, water, infrastructuur en beheer nadrukkelijk meegewogen, in lijn met de provinciale Omgevingsvisie Zuid-Holland. De gemeentelijke Woonvisie geeft aan dat er een opgave ligt om de woningvoorraad uit te breiden en te differentiëren om te voldoen aan de lokale behoefte. Het vooraf uitsluiten van woningbouw in veenweidegebieden past niet bij de strategische insteek van de	

	dat is ons inziens niet wenselijk. Voor ons als inwoners worden helaas de kernwaarden en basisprincipes niet expliciet genoeg gemaakt. De gemeente zou zich moeten uitspreken om het Groene Hart als centrum van het Hollandse Plassengebied te respecteren en te behouden, inclusief het landelijke karakter van de Groenewoudskade zodat polders van Woubrugge en Roelofarendsveen in land en water met elkaar verbonden blijven. Voor de andere punten uit deze zienswijzen, verwijzen wij door naar zienswijze PM	Omgevingsvisie. Pas bij toekomstige planvorming vindt een locatie-specifieke afweging plaats, waarbij randvoorwaarden en mitigerende maatregelen worden bepaald. De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om de Omgevingsvisie op dit punt aan te passen Wij begrijpen de opmerking. Wij zijn echter van mening dat zichtbaar maken wel de lading dekt omdat er specifiek mee wordt bedoeld: meer zichtlijnen op het water creëren. Ook deze opmerking begrijpen we, maar het is niet onze bedoeling geweest – met deze aanpassing – om de deur open te zetten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Aangaande uw opmerking om de kernwaarden en basisprincipes te concretiseren, daar kunnen wij ons in vinden. Dit advies zullen wij ook meegeven aan onszelf en de gemeenteraad voor de volgende herziening. Dank voor uw waardevolle en terechte opmerking. Indiener stelt dat woningbouw in veenpolders niet passend is vanwege risico's op bodemdaling en oplopende beheer- en onderhoudskosten. In de Omgevingsvisie Kaag en Braassem geldt echter dat woningbouw primair binnen bestaand stedelijk gebied wordt gerealiseerd. Alleen wanneer dit onvoldoende ruimte biedt, kan uitbreiding in omliggende gebieden worden onderzocht. Daarbij worden mogelijke gevolgen voor bodem, water, infrastructuur en beheer nadrukkelijk meegewogen, in lijn met de provinciale Omgevingsvisie Zuid-Holland. De gemeentelijke Woonvisie geeft aan dat er een opgave ligt om de woningvoorraad uit te breiden en te differentiëren om te voldoen aan de lokale behoefte. Het vooraf uitsluiten van woningbouw in veenweidegebieden past niet bij de strategische insteek van de Omgevingsvisie. Pas bij toekomstige planvorming vindt een locatie-specifieke afweging plaats, waarbij randvoorwaarden en mitigerende maatregelen worden bepaald. De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om de Omgevingsvisie op dit punt aan te passen	
--	---	--	--

		De gemeente Kaag en Braassem spreekt zich meerdere keren uit in deze Omgevingsvisie om het landschap te behouden. Er zijn echter ook een aantal opgaven die niet in lijn liggen met deze ambitie. Een van de volgende stappen die we graag zouden willen zetten m.b.t. de Omgevingsvisie is het inzichtelijk maken van ruimtelijke knelpunten. Vervolgens is het aan de politiek om een afweging te maken welke opgave of uitdaging voorrang krijgt. Wij nemen dit standpunt uit uw zienswijze dus voor kennisgeving aan. Dank.	
910555	Zienswijze 102	Zie zienswijze 9 en 15.	
910559	Zienswijze 103	Zie zienswijze 9 en 15.	
910565	Zienswijze 104	Zie zienswijze 9 en 15.	
910573	Zienswijze 105	Zie zienswijze 9 en 15.	
910578	Zienswijze 106	Zie zienswijze 9 en 15.	
910597	Zienswijze 107	Zie zienswijze 9 en 15.	
910623 910341	Zienswijze 108	Zie zienswijze 91.	
910628 908410	Zienswijze 109	Zie zienswijze 35.	
910704	Zienswijze 110	Zie zienswijze 9.	
910884	Zienswijze 111: p. 14 Opletten dat er geen flora in de berm terecht komt die leiden tot onkruid op het perceel. p. 15 Benoem de bestrijding van invasieve exoten. p. 15 Kaag en Braassem is geen polder op zichzelf. p. 15 In veengronden is ook grondwater aanwezig. p. 16 Natte teelten en alternatieve verdienmodellen	p. 14 Deze opmerking wordt meegenomen maar achten wij te specifiek voor de Omgevingsvisie. Tekstuele aanpassing in het betreffende hoofdstuk: Plagen, invasieve exoten, vervuiling en klimaatverandering kunnen een gebied onder druk zetten. Tekstuele aanpassing ter verduidelijking: In het laaggelegen poldergebied van Kaag en Braassem zijn deze systemen al eeuwenlang met elkaar verweven. Tekstuele aanpassing ter verduidelijking: Dit is het water dat zich onder het maaiveld bevindt, opgeslagen tussen <u>lagen</u> in de ondergrond.	

	p. 17 Welke concrete inzet ter versterking biodiversiteit. Geen voorstander van groene verbindingen. p. 17 Opnieuw opmerking over natte teelten. p. 46 Als reactie op het verkeer en openbaar vervoer dringen we als LTO Noord nogmaals aan op het openstellen van de busbanen langs de N207 tussen Leimuiden en de Vriezenweg. Een eerdere tijdelijke openstelling voor landbouwverkeer van deze busbanen heeft aangetoond dat dit veilig en verantwoord kan. Wij willen hiermee helpen het verkeer in Leimuiden aanzienlijk veiliger te maken. p. 82 (specifieke uitgangspunten) Ecologische verbindingzones moeten niet ten koste gaan van bestaande landbouwgronden.	Tekstuele aanpassing: de passage is herschreven naar een neutralere formulering met nadruk op veenoxidatie, hogere grondwaterstanden en samenwerking met Rijnland. Termen als 'natte teelten', 'verdienmodellen' en specifieke sectoren zijn verwijderd De Omgevingsvisie biedt een strategisch, richtinggevend kader; het formuleren van concrete maatregelen past derhalve niet in dit document. De opmerking nav de groene verbindingen wordt op p. 82 verwerkt (zie hieronder). De alinea heeft als doel oplossingsrichtingen voor bodemdaling-problematiek te schetsen. In deze context hoeven natte teelten niet expliciet benoemd te worden. De woorden 'natte teelten' worden geschrapt in de zin. p. 46 Deze wens is bekend en is ook door de gemeente meerdere malen geuit bij de provincie Zuid-Holland (eigenaar en wegbeheerder N207). Wij zien dit eerder als een verkeersveiligheidspunt i.p.v. een OV-punt en stellen daarom voor een bijzin toe te voegen in paragraaf 8.4.1. t.a.v. de wens tot het scheiden van landbouw- met fietsverkeer. Tekstuele aanpassing ter verduidelijking: "versterking/verbetering van de gekozen doelsoorten op en rondom de droogmakerij door bijvoorbeeld het creëren van nieuwe ecologische verbindingzones, zonder dat dit ten koste gaat van bestaande landbouwgronden;"	
911058	Zienswijze 112: Indiener geeft men name te kennen dat de participatie rondom de LES en de herziening van de Omgevingsvisie (beter bekend als 'de dorpenoer') als 'zeer gebrekkig' is ervaren. Verder wordt in de zienswijze geopperd om de term 'techniekneutraal' te gebruiken en na te denken over een andere invulling van de duurzaamheids- en klimaatopgaven zoals omschreven in hoofdstuk twee, energie en grondstoffen.	Wij danken de indiener voor de zienswijze. - Voor de punten aangaande de windturbines verwijzen wij de indiener graag door naar de beantwoording van zienswijze 9 en 69. - Voor de punten aangaande de participatie en dorpenoer verwijzen de indiener graag door naar de beantwoording van zienswijze 15. - Voor de overige punten, zie hieronder.	

		1. Aangaande de opmerking over voetnoot 3. Wij betreuren het dat het de inhoud van de voetnoot de indiener stoort. We nemen deze opmerking ter kennisgeving aan omdat deze voetnoot van belang is voor de verantwoording over de totstandkoming van het dorpsperspectief. 2. Aangaande de opmerking over voetnoot 4. Deze is niet langer onderdeel van het dorpsperspectief Rijsaterwoude en reeds verwijderd voor terinzagelegging. Vandaar dat we deze opmerking ter kennisgeving aannemen. 3. Hetzelfde geldt voor de opmerking omtrent het woord 'fenomeen'. Waarschijnlijk baseert de indiener zich op een oudere versie van het dorpsperspectief die – in het kader van participatie – terug is gelegd bij een aantal inwoners uit Rijsaterwoude voordat deze publiekelijk werd en ter inzage ging. 4. Over de opmerking omtrent het strijd zijn met de eigen wettelijke uitgangspunten. Ter verduidelijking en aanvullend op de beantwoording van zienswijze 15: Zoals de indiener terecht opmerkt spreekt zij met de term 'eigen wettelijke uitgangspunten'. Met andere woorden, er zijn wellicht wettelijke uitgangspunten zoals 'vroegtijdige betrokkenheid', 'transparantie', 'motiveringsplicht', etc. maar hoe deze worden ingevuld, wordt niet voorgeschreven en is aan de gemeente zelf. De gemeente probeert daarbij binnen de beschikbare mogelijkheden en redelijkheid mensen te betrekken bij de beleidsvorming. Als vervolgens het college van B&W of de gemeenteraad besluit dat de participatie afdoende dan wel naar behoren is geweest op de verschillende uitgangspunten, dan is dat in lijn met zowel de algemene als eigen wettelijke uitgangspunten. Dus ook deze opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen.	
911311 908779	Zienswijze 113	Zie zienswijze 49.	
911318	Zienswijze 114	Zie zienswijze 9.	
911370	Zienswijze 115	Zie zienswijze 9.	

912184912438	Zienswijze 116: Huisvesting bijzondere doelgroepen Het woonzorgvraagstuk is een gemeente-overstijgend thema. Alphen wil graag samen blijven afstemmen en samenwerken om passende en duurzame woonoplossingen en ondersteuning te realiseren. Veel aanknopingspunten voor een verdiepend gesprek, zoals de focus op een sociale basis. Regionale samenwerking: ruimte en energie: Wij zien veel kansen om samen op te trekken naar een toekomstbestendig energiesysteem. Ontwikkelingen in de Gnephoek	Wij erkennen dat dit een thema is dat gemeentegrenzen overstijgt en hechten veel waarde aan (sub)regionale afstemming en samenwerking. Bij het opstellen van onze woonzorgvisie hebben wij daarom actief afgestemd met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop. Wij staan open voor een verdiepend gesprek over de focus op een sterke sociale basis. Door samen te werken op het gebied van infrastructuur, energiebesparing en duurzame energieproductie, kan er een robuust en flexibel energiesysteem ontstaan dat ook in de toekomst blijft voldoen aan de groeiende vraag naar energie. Een voorbeeld hiervan is het project Toekomstbestendige Landschappen en Energylane binnen de Regionale Investeringsagenda, waarin o.a. de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem samenwerken. Daarnaast werken we ook één-op-één samen, bijvoorbeeld door regelmatig aan te sluiten bij het overleg Warmte om de ontwikkelingen rond warmtenetten in Alphen aan den Rijn te volgen. We zijn blij dat de gemeente Alphen aan den Rijn in goed overleg is met de dorpsraad van Woubrugge, maar wij kunnen de zorgen die zijn geuit onder op dit moment niet negeren. Ter info en aanvulling: het is de bedoeling om de dorpsperspectieven in de toekomst verder uit te werken. Nu zijn deze perspectieven nog een momentopname van lokale wensen, zorgen, trots en ambities. Uiteindelijk is het de bedoeling om het gesprek met inwoners een vervolg te geven en kernachtig te vangen hoe de gemeenschap de toekomst van hun dorp ziet. Het kan zijn dat de zorgen tegen die tijd zijn verdwenen of – wie weet – plaats hebben gemaakt voor enthousiasme, maar omdat de meeste mensen zich herkennen in de woorden, nemen we deze opmerking ter kennisgeving aan.	
--------------	---	--	--

912185	Zienswijze 117 Oasen vraagt de gemeente terughoudend te zijn met de aanleg van bodemenergiesystemen nabij grondwaterwinningen. De gemeente wordt ook verzocht om bij het toepassen van een warmtenet rekening te houden met de ligging van drinkwaterleidingen.	Momenteel is de gemeente bezig met een eerste Wijkuitvoeringsplan en zal er in de toekomst per wijk onderzocht worden of een (kleinschalige) warmtenet de beste oplossing is in het aardgasvrij maken van de wijk. Bij die afweging wordt rekening gehouden met drinkwaterleidingen.	
912340	Zienswijze 118	Zie zienswijzen 9 en 15.	
912343	Zienswijze 119	Zie zienswijze 9.	
912438 912184	Zienswijze 120	Zie zienswijze 116.	
912638 910454	Zienswijze 121	Zie zienswijze 98.	
914225	Zienswijze 122: Rijnland onderschrijft de ambities in de Omgevingsvisie, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en water en bodem als sturend principe. Zij vragen om in de verdere uitwerking concreter te maken wat dit in de praktijk betekent. Genoemd worden onder meer het aanwijzen van locaties voor tijdelijke waterberging, het omgaan met bestaande bebouwing bij het principe 'water en bodem sturend', en de verdeling van ruimte tussen energieopwekking, natuur en klimaatadaptatie. Ook benadrukken zij dat samenwerking essentieel is en vragen zij duidelijkheid over wederzijdse verwachtingen. Daarnaast wijst Rijnland op belangrijke thema's als bodemdaling, schoon en gezond water en circulariteit, waar zij de gemeente graag in willen adviseren.	De gemeente waardeert de zienswijze van Rijnland en herkent de noodzaak om de genoemde opgaven verder te concretiseren. De Omgevingsvisie geeft hiervoor de hoofdrichting. De concretisering vindt plaats in de uitvoeringsprogramma's, waarin onder meer locaties voor tijdelijke waterberging worden benoemd, de gevolgen van het principe water en bodem sturend voor zowel nieuwe als bestaande bebouwing worden uitgewerkt en keuzes worden gemaakt over de verdeling van ruimte voor energie, natuur en klimaatadaptatie. Ook thema's als bodemdaling, waterkwaliteit en circulariteit krijgen daarin een plek. De gemeente ziet de samenwerking met Rijnland als een randvoorwaarde voor succes en legt dit vast in de gezamenlijke Samenwerkingsagenda (SSA), waarin ook de wederzijdse verwachtingen en rollen worden afgesproken. Rijnland wordt nadrukkelijk betrokken bij de vervolgstappen.	
914312	Zienswijze 123 De gemeente Leiderdorp geeft aan veel van de opgaven uit de Omgevingsvisie te herkennen en deelt inzichten die zij daarin heeft opgedaan.	Wij danken u voor uw positieve bijdrage in het traject om te komen tot de herziening van onze Omgevingsvisie. Het is prettig te vernemen dat de samenwerking tot nu toe als goed wordt ervaren.	

	Daarnaast geeft de gemeente Leiderdorp aan uit te kijken naar verdere samenwerking.	Wij delen deze mening en zien net als u diverse kansen om die samenwerking vorm te geven.	
916613	Zienswijze 124: De Adviesraad sociaal domein heeft een advies afgegeven over de Omgevingsvisie in het algemeen, over wonen en het sociaal domein.	De adviezen van de Adviesraad zijn separaat in een brief beantwoord.	

Reacties Denk Mee

Reactie	Beantwoording	Hoe meegenomen
Leimuiden		
Reactie 1: <i>Een redelijke samenvatting zonder iets concreets te zeggen. De bullit "men wil dat er meer ruimte komt voor de auto" is wel gigantisch vaag en breed. Wil 'men' de ring van Leimuiden zien veranderen in de A444 of is er in enkele buurten behoefte een twee extra parkeerplaatsen? Dit leest als een zin die gebruikt kan worden om een breed scala aan maatregelen voor auto's te verantwoorden terwijl de rest van het document verschillende aspecten noemt (verstening, overgewicht, klimaat, sociaal contact) die vragen om een mens gerichte infrastructuur (wandelen, fietsen en groen). Tevens worden er twee sportverenigingen genoemd die (blijkbaar beter dan de rest) verbonden zijn met de omgeving. Dit doet de andere verenigingen in Leimuiden te kort. Als laatste vindt ik het gebruik van de woorden "specifieke groepen" bepaalde suggesties wekken en een beetje nare nasmaak hebben.</i>	- De opmerking over het verkeer is algemeen van aard omdat het geluid van de mensen ook enigszins dubbel is. Enerzijds wil men graag makkelijker het dorp in en uit met de auto. Anderzijds ziet men ook andere opgaven (die deels of gedeeltelijk met bereikbaarheid in strijd zijn). In het geval van Leimuiden zijn dat met name verstening van de buitenruimte en de verbinding met het groen (polders) en blauw (water). Uw opmerking is dus ergens terecht, al heeft de algemene aard niets van doen met het eventueel verantwoorden van auto-maatregelen. Het is eerder opgeschreven zodat duidelijk wordt dat het een ruimtelijk dilemma is dat de mensen herkennen en waar nog richting nodig is. - De opmerking over de twee sportverenigingen is niet op deze wijze bedoeld, maar kan wellicht zo geïnterpreteerd worden. Vandaar aangepast naar: <i>De vestiging van de Herenboeren aan de Drecht is een succes en de verschillende sportverenigingen kijken met een brede blik (meer dan sport) naar de omgeving waar ze ontstonden.</i>	

	- De opmerking over “specifieke groepen” is een geluid dat we in alle dorpen opvallend vaak horen. Het mag een “nare nasmaak” voor u hebben, maar het is een geluid dat volgens ons niet genegeerd kan worden en waar – bij voorkeur – het dorp met elkaar het gesprek over gaat voeren.	
Reactie 2: <i>Qua bebouwing is er enkel oog voor koopwoningen in hogere segment, wat ook bepaalde mensen trekt en geen binding hebben met het dorp enkel met hun boot, huis, zwembad in tuin, dure auto.....</i> <i>Ik maak mij zorgen of mijn kind straks wel op zichzelf kan gaan wonen, iets kan huren?</i> <i>Kwaliteit van onderwijs is negatief veranderd, positieve is dat leerlingen elkaar allemaal kennen in het dorp.</i>	- De zorgen over de woningnood zijn niet anders dan de zorgen die werden geuit tijdens de dorpenavond. Omdat het wellicht niet helemaal duidelijk wordt, is er nog één zinnetje toegevoegd in de opsomming, namelijk: <i>Wat woningen betreft zien we dezelfde wensen als in vrijwel alle andere dorpen (minder grote koopwoningen, meer woningen voor lokale starters en senioren, hoogbouw tot maximaal drie lagen) en de eerste signalen dat mensen bereid zijn om bepaalde woonruimte/voorzieningen te delen.</i> - De mening over het onderwijs is ter kennisgeving aangenomen.	
Reactie 3: <i>Ja, punten om aan te werken: recreatie, (bv zwemplek, wandelpaden op de dijken), meer groen (bomen), auto ontsluiting dorp, landbouw op n weg, nieuw bedrijven terrein als in nieuwe of oude gedeelte geen leegstand komt, Schiphol overlast in de gaten houden/beperken, zorgen voor betaalbare koopwoningen: beperken bouw miljoen+ koophuizen, geen speciale voorrang voor groepen statushouders op huurwoningen want voor ieder dezelfde regels en kansen, eerst zonnepanelen op daken dan pas windmolens</i>	- Uw reactie is in lijn met de inhoud van het dorpsperspectief. Hier en daar worden door u concrete voorbeelden gegeven die terecht zijn maar niet zijn opgenomen. Ten eerste omdat de voorbeelden al genoemd worden in het dorpsperspectief. Ten tweede omdat meer voorbeelden toevoegen zou leiden tot een te lang dorpsperspectief.	
Reactie 4: <i>Hallo lezer,</i> <i>Ik als geboren Leimuidenaar (Hoewel op 1 dagje na in Leiden waar ik in het ziekenhuis ben geboren) en inmiddels 72 jaar hier wonende herken wel veel wat U hierboven hebt geschreven. Helaas was ik in juni verhinderd om deze lezing bij te wonen, want ik had er graag bij</i>	- Dank voor het delen van uw verontrusting. Uw reactie is in lijn met de inhoud van het dorpsperspectief. De zorgen die u uit over de verloedering van Leimuider zijn zorgen die (opvallend) vaak terugkomen, ook in andere dorpen. De oorzaak van de verontrusting die door u wordt genoemd – trots – is een oorzaak die de gemeente ook heeft	

<i>geweest. Maar toch een opmerking/aanvulling, door de toenemende "vermenging" zoals U dat noemt zie ik toch een stuk verloedering van de omgeving en m.n. de tuintjes om en met name de huurwoningen. Daar erg ik mij bijzonder aan.</i> <i>T.m. de jaren 90 was iedere bewoner trots op hun of haar voortuin of tuin om de woning, zowel huur als koop. Maar sinds die jaren is dit door, de buitenlanders zoals de echte Leimuidenaren deze personen noemen, totaal aan het verloederen. Dat is begonnen toen de eerste arbeidsimmigranten (Polen), maar ook personen uit andere gemeenten (Leiden), hier een sociale huurwoning aangeboden kregen. Ik zou heel graag zien dat dit zou veranderen, hoe weet ik niet. Maar misschien is het mogelijk hier in de nieuwsbrief eens wat meer aandacht aan te geven en de verhuurders meer controle en aansporingsbezoeken te laten doen zodat we daar ook weer trots op kunnen zijn.</i>	gesignaleerd. We weten namelijk dat één van de bindingen die een inwoner kan hebben met het dorp gebaseerd is op emotie (trots) wat zich kan uiten in een zekere wens naar een mooi, schoon en opgeruimd aanzicht van het dorp. - De reden waarom mensen hun voortuin minder aangeharkt, schoon of opgeruimd houden, heeft vaak verschillende oorzaken. Ten eerste is er geregeld een minder hechte binding met het dorp waardoor ze niet dezelfde soort noodzaak voelen om alles bij te houden. Ten tweede, mensen die zijn opgegroeid in stedelijk gebied hebben mogelijk weinig ervaring met het inrichten of onderhouden van een tuin. Ten derde kunnen mensen uit een omgeving komen waar de tuin op een andere manier wordt gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan ruimte voor het verbouwen van groente, de opslag van spullen, etc. Ten vierde, voor de biodiversiteit (de hoeveelheid verschillende soorten planten en dieren in de omgeving) en klimaatadaptatie (het om kunnen gaan met het extreem weer) is een onopgeruimde tuin soms erg wenselijk. - Uw verontrusting en suggesties worden ter kennisgeving aangenomen, waarbij de gemeente nog wil aangeven dat u – wellicht samen met een aantal burens die er hetzelfde als u over denken – het gesprek aan kunt gaan met uw mede-inwoners die hun tuin op een alternatieve manier onderhouden.	
Reactie 5: <i>Wat ik mis is de wensen die bij onze groep duidelijk naar voren kwamen: connectie met het water. In Leimuiden wonen we omringd door water maar kun je nergens de Drecht in springen, behalve als je aan de Drecht woont. Het zou heel fijn zijn als er 1 of 2 zwemsteigers komen met een trappetje. Hoeft niet heel groot maar zonder trappetje kun je er niet uitkomen. Goede locaties kunnen zijn: ter hoogte van De Kleine Oase, aan de Drecht en bij het nieuwbouwproject waar op dit moment de schaatsbaan en scouting zitten. Hopelijk willen jullie die wens nog meenemen. Verder noemen jullie dat " een deel van de aanwezigen zich zorgen maakt vanwege de mogelijke komst van windturbines." Naar mijn idee stak de hele zaal zn hand op tegen de windturbines. Het lijkt</i>	- Uw reactie over een betere verbinding met het water heeft geleid tot een aanpassing van het dorpsperspectief. De oude formulering was: <i>Het streven om het landschap rondom Leimuiden zoveel mogelijk open en "rustig" te houden komt overeen met de wens van veel mensen (waarvan een deel zich zorgen maakt vanwege de mogelijke komst van windturbines).</i> De nieuwe formulering is: <i>Voor wat betreft het Leimuidens landschap: veel inwoners willen dat de omgeving zoveel mogelijk open en "rustig" blijft, veel inwoners willen dat er een betere (recreatieve) verbinding komt met groen (de polders) en</i>	

<i>me belangrijk om daar helder in te zijn. Wat een belangrijke side-note in deze zaak is dat Hoofddorp ook windturbines moet gaan plaatsen en de A4 in gedachte hebben, ten hoogte van ons dorp. En dan Aalsmeer de windmolens gaat plaatsen tegen Bilderdam aan omdat dat nog de enige locatie is waar het kan. Bedankt voor het meenemen van deze feedback. En succes met de verwerking van alles. Vriendelijke groeten, Annemarie</i>	<i>blauw (het water) en veel inwoners maken zich zorgen over de mogelijke komst van windturbines.</i> - Over de overige opmerkingen aangaande windturbines verwijzen we u graag door naar het hoofdstuk “2. Energie & Grondstoffen”.	
Reactie 6: <i>Zeker, maar ik mis bij de zorgen over het dorpshart en de middenstand wel concreetheid. Namelijk het aantrekkelijk houden van het dorpshart, met een bankje om dat ijsje te eten, een boom die het een gezellig aangezicht geeft, frietje kunnen eten zonder dan aangereden te worden... en daarnaast, kinderen in het dorpshart kunnen nauwelijks dichtbij spelen. Zeker als ze jong zijn is er zeer weinig ruimte.</i> <i>Tot slot mis ik nog; uitbreiding van de wijken in Leimuiderdijk kennen nog een belangrijke groeipijn: de beschikbare opvang, plek op school, de beschikbare plekken bij jeugdverenigingen.. ook dat moet meegenomen worden om een dorp futureproof te houden.</i>	- Uw reactie aangaande het dorpshart is in lijn met de inhoud van het dorpsperspectief. Er is één zin toegevoegd op basis van uw opmerkingen, namelijk: <i>Het verder verbeteren van het dorpshart (meer groen en kindvriendelijker) is een wens die eveneens meerdere keren wordt genoemd.</i> - Het is inderdaad zo dat een dorp waarvan het aantal inwoners groeit, tegen bepaalde grenzen kan aanlopen. Soms kunnen we die grenzen niet voorzien, soms kunnen we die wel voorzien en kunnen we daar iets aan doen, soms kunnen we die voorzien maar kunnen we er niets aan doen. Uw opmerking over de “groeipijn” wordt begrepen, maar kan niet worden overgenomen omdat deze valt in de laatste categorie. De beschikbare ruimte op de opvang komt namelijk vooral door een personeelstekort bij de kinderopvang, een tekort dat overal in het land wordt gevoeld. De “plek op school” (die kleiner of minder is, gaan we even vanuit) komt door het nieuwe onderwijsconcept waarin er bewust minder klaslokalen zijn maar waar de school ruim voldoet aan alle wettelijke normen qua oppervlakte. Bij de verenigingen is – bij weten van de gemeente – niet te weinig plek.	
Reactie 7: <i>Ik vind het een goed en treffende beeld van “het dorp”. Het belang van de ruimtelijke beperkingen en bereikbaarheid bij groei of andere ontwikkelingen vind ik te weinig naar voren komen. Dit is m.i. een cruciale randvoorwaarde voor veel ontwikkelingen. Sluipverkeer,</i>	- De zorgen en verontrusting over de ruimtelijke beperkingen zijn ter kennis aangenomen. Er is een kleine aanpassing gedaan in één zin. Oude formulering: <i>Of bovenstaande ontwikkelingen kunnen plaatsvinden, is deels afhankelijk</i>	

<i>veiligheid voor fietsers en bereikbaarheid Moeten meer aandacht krijgen.</i>	<i>van de N207. Een verbeterde ontsluiting en aansluiting op de provinciale weg, een terugkerend aandachtspunt vanwege sluipverkeer en landbouwverkeer in Leimuiden, is volgens velen wenselijk. Nieuwe formulering: Of bovenstaande ontwikkelingen kunnen plaatsvinden, is deels afhankelijk van de N207. Een verbeterde ontsluiting en aansluiting op de provinciale weg, een terugkerend aandachtspunt vanwege sluipverkeer en landbouwverkeer in Leimuiden, is volgens velen wenselijk, volgens sommigen cruciaal.</i>	
Reactie 8: <i>Ruimtelijke uitdagingen, verleg de accenten enigszins. Of bovenstaande ontwikkelingen echter kunnen plaatsvinden, is deels afhankelijk van de druk op de N207 door regionale ontwikkelingen (woningbouw en bedrijven, ook daar geldt gelijktijdig het regionale en rijks wegennet aanpassen.) en een betere ontsluiting op deze provinciale weg met een proactief ruimtelijk beleid t.a.v. de onderliggende wegeninfrastructuur in het dorp. NB het is een gotspe dat het sluip- en m.n. het landbouwverkeer afgedaan wordt als een traditioneel thema in Leimuiden.</i> <i>Er moet politieke wil getoond worden anders kan Leimuiden (Kaag en Braassem) niet voldoen aan de opgaven van PZH. Natuurlijk is er ruimtegebrek. De keuzes zijn al gemaakt, vaak zonder verder vooruit te kijken dan het onderhanden project, maak dus vaart met passen en meten. Er zijn op dat punt uitvoerbare ideeën in de samenleving, er is ook nog provinciaal geld dat ingezet kan worden bij een goede ontsluiting op de N207.</i> <i>Fietsveiligheid is een actueel thema, visie op de infrastructuur is beperkt. Windturbines zijn ook noodzakelijk het gaat over verantwoorde aantallen en hoogtes. Verloedering in zijn algemeenheid vind ik te grof. Er zijn wijken met bewoners uit alle lagen en culturen, die het met de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het onderhouden van de buurt niet zo nauw nemen. Er bestaat trouwens geen eenduidige Leimuidense identiteit. Calimero effect begint gezeur te worden, wordt tijd om in de ijskast te zetten.</i>	- Bedankt voor uw uitgebreide reactie. De opmerking aangaande de ruimtelijk uitdagingen in combinatie met de “druk op de N207” staat op dit moment – zij het in iets andere bewoordingen – in het dorpsperspectief. Het klopt dat bepaalde (politieke) keuzes rondom de genoemde ruimtelijke uitdagingen en dilemma’s ons kunnen helpen. Om zo een gemeente te zijn en te blijven waar het prettig wonen en werken is. Deze inventarisatie van uitdagingen (zowel ruimtelijk als sociaal-maatschappelijk) is op dit moment niet meer dan een inventarisatie en dus een vertrekpunt. Idealiter worden er vroeg of laat (mogelijk na de lokale verkiezingen van komend voorjaar) duidelijke keuzes gemaakt waardoor we een koers kunnen kiezen en bepaalde dingen wel gaan doen en bepaalde dingen niet of minder. - Aangaande de overige opmerkingen: - o fietsveiligheid is toegevoegd middels: <i>De inwoners willen dat er meer ruimte komt voor de auto (zie hierboven + parkeerplaatsen), maar tegelijkertijd ook dat veilig fietsen en wandelen een hogere prioriteit (en dus meer ruimte) krijgt;</i> - o standpunt over windturbines is ter kennisgeving aangenomen; - o standpunt verloedering is ter kennisgeving aangenomen; - Uw mening over het calimero-effect is een mening die wellicht de moeite is om bespreekbaar te maken in het dorp.	

Reactie 9: <i>De bewoners ondersteuning in de energie transitie door Leimuiden Duurzaam is niet opgenomen wel ter tafel gekomen. Een activiteit die lokaal door vrijwilligers, e-coaches, e-conciërges e.a. is gestart in 2019. Thans strekken de werkzaamheden zich uit tot informatie en advies en buurt uitvoerings werkzaamheden. Naar eigen wind en zon opwek wordt gezocht opdat vorm kan worden gegeven aan een lokale energiegemeenschap.</i> <i>Het ontbreken van een laagdrempelige ontmoetingsplek voor bewoners, voor oud en jong, ontbreekt nog. Een gewenste zg. Energie-winkel, dorps huis zou hiermee gecombineerd kunnen worden. Een coöperatief eigen bezit ter ondersteuning van vele lokale initiatieven.</i>	- Uw reactie is opgenomen door het toevoegen van de volgende zin: <i>wordt er door de inwoners zelf aan de duurzame, energieneutrale weg getimmerd.</i> - <i>Omdat de wens voor een laagdrempelige ontmoetingsplek voor bewoners nieuw voor ons is, nemen wij uw reactie aangaande dit onderwerp voor nu ter kennisgeving aan.</i>	
Er was één reactie waaruit bleek dat de inwoner zich grotendeels herkende in het dorpsperspectief.		
Nieuwe Wetering		
Reactie 10: <i>Het Amandi huis is een groot goed! De vele vrijwilligers fantastisch, maar dat dat het dorp meer bij elkaar brengt betwijfel ik. Het vereniging leven zou meer moeten worden ondersteund door de gemeente. Dat is de bindende factor</i>	- Bedankt voor uw reactie. Het verenigingsleven is – blijkt uit zowel ervaring als uit onderzoek – inderdaad belangrijk voor de gezondheid en vitaliteit van een gemeenschap. Uit ervaring en onderzoek weten we inmiddels ook dat het verenigingsleven en daarmee de gemeenschap pas echt duurzaam kun floreren als het ontstaat in de gemeenschap (dus door en voor de gemeenschap), al dan niet met een gemeente die daarbij een ondersteunende rol pakt.	
Reactie 11: <i>Ik herken mij zeker in dit dorpsperspectief. En er zou zeker meer georganiseerd moeten worden om het dorpsgevoel weer te versterken!</i>	- Bedankt voor uw reactie. De zorg over het afnemende dorpsgevoel wordt benoemd in het dorpsperspectief. De verontrusting die er bij meerdere inwoners heerst zou als vertrekpunt kunnen dienen voor een gesprek met elkaar – als gemeenschap – over wat er gedaan kan worden aan dat dorpsgevoel in Nieuwe Wetering.	

Reactie 12: <i>Belachelijk dat de Scheve Huisjes al zijn ingetekend terwijl 99% van de dorpsbewoners hier tegen zijn omdat ze het geen goede locatie vinden. Het dorpsperspectief is dus een wassen neus en slechts voor de bühne. Er wordt totaal niet geluisterd naar de inwoners van NW.</i>	- <i>We danken de inwoners van Nieuwe Wetering voor hun betrokkenheid en het delen van hun zorgen. De opmerkingen over de scheve huisjes zijn begrijpelijk en nemen we serieus.</i> <i>De locatie die in de verbeelding bij het dorpsperspectief is weergegeven, is opgenomen omdat het college van burgemeester en wethouders deze plek eerder heeft aangewezen als voorgenomen locatie voor de realisatie van twee Scheve Huisjes. Dit besluit is genomen na een zorgvuldig en langdurig traject waarin meerdere locaties binnen de gemeente zijn onderzocht. De gemeente en inwoners hebben een aantal keer om tafel gezeten om te praten over de zorgen rondom de scheve huisjes en over de inpassing van de huisjes op deze locatie.</i> <i>Het is belangrijk te benadrukken dat er nog geen vergunning is aangevraagd of verleend.</i>	
Reactie 13: <i>Ik denk dat hetgeen besproken is tijdens de "mee denk avond" goed is weergegeven. Wat mij wel verbaast is dat op de kaart van Nieuwe Wetering de Scheve Huisjes al als een vaststaand feit zijn ingetekend. Een betiteling als "beoogde locatie voor Scheve Huisjes" zou nog correct zijn maar voorlopig is er nog geen vergunning aangevraagd en dus al zeker niet afgegeven. Bovendien denk ik dat de Gemeente wel weet dat ALS er een vergunning wordt afgegeven het overgrote deel van de inwoners van Nieuwe Wetering hier bezwaar tegen zullen maken. Ik verzoek u dan ook vriendelijk de Scheve Huisjes van de kaart van ons dorp te verwijderen of in ieder geval te vermelden als een plan van de Gemeente, niet als een vaststaand feit.</i>	- Zie reactie 12.	
Reactie 14: <i>Nee zeker niet we willen geen scheve huisjes en huizen bij de Bult zodat er een stuk van de Bult weg moet.</i>	- Zie reactie 12 voor antwoord scheve huisjes. - Aangaande de opmerking over de Bult kan het volgende gezegd worden. In het dorpsperspectief staat genoemd dat de inwoners liever geen woningbouw zien op de Bult. Echter is destijds afgesproken dat het initiatief van de	

	Natuurbelevingstuin de grond van de gemeente tijdelijk mocht gebruiken, omdat de gemeente voornemens was en is om de grond te bestemmen voor woningbouw. Gezien het grote tekort aan woningen in Nederland, maar ook in Nieuwe Wetering, aldus uw mede-inwoners, is het moment nu geschikt geacht om woningen te bouwen.	
Reactie 15: <i>Nee, de Bult moet de Bult blijven daar moet je niet in snijden voor Woningbouw. Wel lekker makkelijk als de grond al in bezit is door jullie (jullie hadden in het verleden andere keuzes moeten maken en niet nu de goedkoopste en makkelijkste weg kiezen!!! Verder wil je niet weten hoeveel mensen en dieren er gebruik maken van de Bult. STOP HUIZENBOUW OP DE BULT!!!!</i> <i>En nee ook GEEN SCHEVE HUISJES in Nieuwe Wetering er zijn genoeg alternatieven maar wederom kiezen jullie voor de goedkoopste en makkelijkste oplossing omdat deze grond al in beheer is. DIT KAN NIET ALLEMAAL TEN KOSTE GAAN VAN NIEUWE WETERING!!!!</i> <i>Jullie hadden nooit met braasemerland moeten beginnen maar met woningbouw op DE BAAN (nieuwbouw kant) VOOR BEIDE PROBLEMEN IETS ANDERS ZOEKEN !!!!!!!</i>	- Aangaande de opmerking over de Bult kan het volgende gezegd worden. In het dorpsperspectief staat genoemd dat de inwoners liever geen woningbouw zien op de Bult, wat begrijpelijk is omdat het een hele mooi plek is. Echter is destijds afgesproken dat het initiatief van de Natuurbelevingstuin de grond van de gemeente tijdelijk mocht gebruiken, omdat de gemeente voornemens was en is om de grond te bestemmen voor woningbouw. Gezien het grote tekort aan betaalbare woningen in Nederland, maar ook in Nieuwe Wetering, aldus uw mede-inwoners, is het moment nu geschikt geacht om woningen te bouwen. - Zie reactie 12 voor antwoord scheve huisjes.	
Reactie 16: <i>Wij herkennen helaas bijna niets; de hospice is het enige positieve wat er in NW gerealiseerd is.</i> <i>De Bult, een natuurgebied waar héél veel inwoners van Kaag en Braassem wandelen en hun toevlucht zoeken omdat er in Roelofarendsveen en OW weinig groen is, willen ze vernielen door koste wat het kost 10 (?) woningen met een 10m (!?) diepe tuin te gaan realiseren , terwijl de Bult al één hele mooie grote 'tuin' is, Moeten hiervoor dan bomen gekapt worden en een groot deel uitgegraven om deze tuinen te realiseren?.</i> <i>Ook staan de scheve huisjes al ingetekend in het kernplan?, Dit terwijl 90% van NW tégen deze locatie is?</i> <i>Dit stuk natuurgebied is aan NW geschonken door oa Tennet,</i>	- Bedankt voor uw uitgebreide reactie. Wij betreuren het dat uw beeld van de avond en / of uw beeld van Nieuwe Wetering niet overeenstemt met het dorpsperspectief. - Aangaande de opmerking over de Bult kan het volgende gezegd worden. In het dorpsperspectief staat genoemd dat de inwoners liever geen woningbouw zien op de Bult, wat begrijpelijk is omdat het een hele mooi plek is. Echter is destijds afgesproken dat het initiatief van de Natuurbelevingstuin de grond van de gemeente tijdelijk mocht gebruiken, omdat de gemeente voornemens was en is om de grond te bestemmen voor woningbouw. Gezien het grote tekort aan betaalbare woningen in Nederland,	

<i>omdat we als dorp flink gedupeerd zijn door plaatsing van de 380kv Na een paar jaar lijkt de gemeente dit vergeten te zijn en gaat gewoon door wéér iets in NW te 'dumpen'. Oa: verbreding A4/. HSL/ school sluiting/ 380kv</i> <i>Er wordt gesuggereerd dat er geparticipeerd moet worden, maar niets is minder waar; men organiseert een inwoners avond en vervolgens wordt er NIETS met de suggesties van de inwoners gedaan? Ons vertrouwen in de politiek van K&B wordt helaas steeds minder.</i> <i>Luister voor één keer naar de inwoners; Scheve huisjes op een andere locatie en als het echt noodzakelijk is om huizen in de Bult te bouwen; denk dan eens aan ruime appartementen van 2 verdiepingen hoog, met een groot balkon, waardoor er beduidend minder uitgegraven hoeft te worden.</i> <i>Overigens staan er heel veel taalfouten in jullie tekst</i>	maar ook in Nieuwe Wetering, aldus uw mede-inwoners, is het moment nu geschikt geacht om woningen te bouwen. - Zie reactie 12 voor antwoord scheve huisjes, verder is het perceel waar deze locatie is voorzien in eigendom van de gemeente. Het perceel en de locatie maken geen deel uit van de groen compensatie vanwege de aanleg van de 380 Kv. Het compensatie groen is op de naast gelegen percelen aangelegd. - Als gemeente doen we ons best om met de inwoners in gesprek te gaan. Bij sommige onderwerpen of thema's is er tijdens dat gesprek nog ruimte om met elkaar te denken en te beslissen over een bepaalde invulling van het onderwerp. Bij weer andere onderwerpen of thema's is die ruimte er minder of niet. In dat laatste geval kunnen we als gemeente enkel en alleen zo duidelijk mogelijk uitleggen waarom we iets moeten doen. Deze beantwoording van uw reactie is daar een voorbeeld van. - De twee thema's die in Nieuwe Wetering op dit moment veel aandacht krijgen (woningbouw op de Bult en Scheve Huisjes) zijn thema's waar, helaas voor u, minder tot geen beweegruimte op is. Om bovenstaande genoemde redenen.	
Reactie 17: <i>Raar dat die scheve huisjes al ingetekend zijn als nog geen vergunning is afgegeven. We hebben als dorp aangegeven dat deze scheve huisjes niet willen in het dorp. Ons dorp is niet geschikt voor mensen die niet tegen prikkels kunnen. Het zou fijn als de gemeente een keer na hun bewoners luisterd en niet alles door onze strot perst.</i>	- Zie reactie 12.	
Reactie 18: <i>Wat mij opvalt is dat ervanuit de gemeente gedaan wordt alsof de bewoners akkoord gaan met de plaatsing van de scheve huisjes terwijl dat toch echt niet zo is. Ten eerste staat het op 80 meter van de bewoners en naast de bult en langs een pad wat veel wordt gebruikt als wandelpad. De bewoners zouden in een "normale" woonwijk te veel prikkels krijgen, maar hier krijgen ze de</i>	- Zie reactie 12.	

A4 en de HSL er bij. Dit toont toch weer aan dat Nieuwe wetering toch echt het afvoerputje is.		
Er waren vier reactie van inwoners die zich grotendeels herkenden in het dorpsperspectief.		
Oud Ade en Rijpwetering		
Reactie 19: <i>Ik herken mij zeker in het dorpsperspectief. Er zijn wat mij betreft twee punten die meer aandacht verdienen. 1. Het probleem onder de groep 20-30 om een betaalbare woning te vinden. Er zijn bijna geen betaalbare woningen voor deze groep jongeren. Dit zorgt dat jongeren huizen zoeken in naburige gebieden, terwijl deze groep jongeren zo belangrijk is voor de toekomst van de dorpen. 2. Op het moment dat er woningen in Oud Ade gebouwd gaan worden (ik heb begrepen 50), dan is de enige ontsluiting van het dorp via de brug problematisch. Daar moet men al vaak wachten omdat de weg vlak voor de brug te smal is voor twee auto's. Laat staan als er bouwverkeer overheen moet en straks 50+ inwoners extra. Dus op het moment dat er bijgebouwd gaat worden, dan zou er ook aandacht moeten zijn voor de verkeerssituatie. Wellicht moet er gekeken worden naar een tweede ontsluiting. Dat moet worden gekeken naar de verkeerssituatie is niet aangegeven in de afbeelding bij het artikel maar zou er wat mij betreft wel degelijk in moeten komen als ook in oud ade een pictogram voor extra bebouwing staat opgenomen.</i>	- Wij danken u voor uw uitgebreide reactie en zijn blij dat u zich enigszins herkent in het dorpsperspectief. Aangaande de opmerking over de betaalbare woningen onder jongeren, deze zorg is breed kenbaar gemaakt op de avond. In het dorpsperspectief is het als volgt opgenomen: <i>Zo zijn meer betaalbare woningen van harte welkom, met name voor lokale starters en ouderen, aldus de inwoners. Bij de herinrichting van het parkachtige Hertogspark – voor velen het kloppend hart van de gemeenschap – en het plan Straathof moet er voor deze doelgroepen specifiek aandacht zijn.</i> - Over uw opmerkingen aangaande extra woningbouw en de druk op het verkeer willen we graag het volgende zeggen. Er zijn op dit moment geen woningbouwplannen voor specifiek Oud Ade. Die zijn er ooit geweest, maar zijn niet langer relevant. Momenteel zijn er wel nog zeer prille ontwikkelingen op onder meer het Hertogspark, zoals u kunt teruglezen in het dorpsperspectief. Daar kan nieuwbouw (woningen) eventueel plaatsvinden en zal ter zijner tijd ook worden gekeken naar de eventuele verandering in verkeersdruk die deze nieuwbouw met zich mee zal brengen.	
Reactie 20: <i>Ja, wij herkennen ons in dit dorpsperspectief, maar vullen graag aan dat het Grone Hart, dus ook Oud Ade en Rijpwetering, niet de aangewezen locatie is voor grootschalige opwek van energie middel windturbines. Houd alstublieft het open landschap en de droogmakerijen ook echt 'open'.</i>	- Dank voor uw reactie. De wens om het open landschap rondom Rijpwetering en Oud Ade "echt open" te houden, is een wens die we vaker horen. Het eerlijke antwoord is dat we niet met kiezelharde garanties kunnen komen dat het ook open zal blijven: de wereld verandert. Maar de huidige intentie en visie is op dit moment om de landelijke	

	omgeving in en rondom Oud Ade en Rijpwetering zoveel mogelijk open te houden.	
Er waren twee reactie van inwoners die zich grotendeels herkenden in het dorpsperspectief.		
Oude Wetering		
Reactie 21: <i>Ik herken mij hierin maar betreur dat de Googerpolder niet gebruikt wordt voor woningbouw. De grond is meer geschikt, de huidige tuinbouw is te kleinschalig en de toegangswegen zijn goed aan te leggen.</i>	- Dank voor uw reactie. U bent waarschijnlijk op de hoogte van de huidige woningbouwplannen rondom het Braassemerland. En u bent waarschijnlijk eveneens op de hoogte van het besluit van de gemeenteraad (juni jongstleden) om de Googerpolder als duurzaam tuinbouwgebied te bestempelen. Deze twee uitgangspunten zijn opgenomen in deze Omgevingsvisie en in het dorpsperspectief van Oude Wetering en Roelofarendsveen. Wij begrijpen dat niet iedereen het eens is met deze uitgangspunten, maar het zijn wel de uitgangspunten die we mee zullen nemen richting de toekomst. Omdat de gemeenteraad zich over deze politieke punten heeft uitgesproken.	
Reactie 22: <i>Grotendeels wel. Aanvullen dat de clubgebouwen aan de Weteringlaan van groot belang zijn voor de sociale samenhang en dat deze moeten blijven behouden.</i>	- Dank voor uw reactie. Uw mening aangaande de clubgebouwen aan de Weteringlaan: deze is getracht te vangen in het onderdeel 10.2.10.6. De Sportpad-ontwikkeling wordt genoemd als een belangrijke verbinder en kans om de gemeenschappen te versterken. Formulering is iets aangepast. Van: <i>Het Sportpad kan daarbij verbinder en gids zijn. In die zin kunnen de positieve gevolgen van het project over generaties en gemeentegrenzen heen reiken.</i> Naar: <i>Het Sportpad kan daarbij <u>een</u> verbinder en gids zijn <u>tussen de gemeenschappen</u>. In die zin kunnen de positieve gevolgen van het project over generaties en gemeentegrenzen heen reiken.</i>	

Reactie 23: <i>Het nieuwe, gedurfde project Kineo kan ook niet slagen. Hier wordt alleen de positieve kant genoemd, maar wat als het project niet slaagt?</i>	- Dank voor het uiten van uw zorgen. Natuurlijk bestaat de kans bij gebiedsontwikkelingen dat bepaalde zaken niet lopen zoals vooraf gedacht. Maar er wordt op dit moment samen met de verenigingen alles aan gedaan om het project wel te laten slagen. En met de lokale kennis en kunde die wordt ingebracht door de mensen van de sportverenigingen en professionals uit het onderwijs, wordt deze kans tot een minimum beperkt.	
Reactie 24: <i>Ik vind het belangrijk oude wetering te behouden zoals het nu is, geen hoogbouw en eigen inwoners eerst met woningen. Wij zijn een uniek klein dorp met toch zoveel leven en ons kent ons. Dit moet zoveel mogelijk behouden worden.</i>	- Het geluid dat oproept tot behoud van de huidige situatie in het dorp, is een geluid dat we in bijna alle dorpen horen. Hoewel verbetering altijd mogelijk is, lijkt er door uw geluid ook tevredenheid te heersen in Oude Wetering als dorp en Kaag en Braassem als geheel. Dat mag ook wel eens benoemd worden en wij zijn blij om te horen dat u er zo over denkt. Behoud vraagt echter – met de vraagstukken van de toekomst – alsnog om keuzes. Simpelweg omdat de wereld en Oude Wetering zelf zullen blijven veranderen. De zorg- en verbeterpunten door u genoemd komen als het goed is terug in het huidige dorpsperspectief.	
Reactie 25: <i>Zeker! Het dorpse karakter is hetgeen wat me zeer doet thuisvoelen. Laagbouw, water, rust, wat mij betreft mag dit zo blijven! Wat niet goed gaat is de cultuur in de samenleving. Steeds asocialer volk op straat, plastic zakken die direct na ophalen al aan de palen hangen, veel te dikke auto's met heel fout volk er in, continue wisseling in sociale huurwoningen met mensen die alles potdicht houden en geen fatsoen hebben om zichzelf gewoon even voor te stellen of überhaupt op straat te groeten. Sportveld ontwikkeling is mooi (ondanks dat ik daar geen gebruik van maak), het steeds drukker wordende karakter van Roelofarendsveen doet de omgeving ook meer aanvullen als minder leuk.</i>	- Wij danken u voor de uw reactie en zijn blij te horen dat u zich thuis voelt in Oude Wetering. Zie bovenstaande reactie allereerst voor uw opmerking over het behouden van het karakter van Oude Wetering. - De overige ontwikkelingen die u naar voren brengt – met name ontwikkelingen waar u zich zorgen over lijkt te maken – zijn bekend bij de gemeente en vragen een zekere inzet van de gemeente. Bijvoorbeeld in de handhaving en inrichting van de openbare ruimte. Deze inzet is als het goed is terug te lezen in met name de thema-hoofdstukken van de Omgevingsvisie zoals veiligheid. Deze ontwikkelingen vragen echter ook een zekere verantwoordelijkheid van de inwoners om met elkaar de normen en waarden vast te stellen en deze vervolgens te respecteren.	

Er was één reactie waaruit bleek dat de inwoner zich grotendeels herkende in het dorpsperspectief.		
Roelofarendsveen		
Reactie 26: <i>Ja. Ook Roelofarendsveen is een fijn dorp, de vele evenementen die worden georganiseerd en het (voor een buitenstaander die hier inmiddels 18 jaar woont) heel bijzonder om mee te maken dat zelfs de middenstand dicht gaat tijdens de kermis, houden zo :-). Wel wordt het steeds drukker in de dorpskern, een parkeerplaats vinden op zaterdag wordt steeds lastiger. Minder dan in Oude Wetering lijkt de toename van 'fout volk'. Wat dat betreft herken ik de visie van de provincie. Handhaving zou wat mij betreft wel mogen toenemen om dit foute volk meer de gewenste waarden en normen mee te geven en veel beter te integreren. Onderhoud aan openbare ruimte is fantastisch. Iets wat kapot is wordt na melding zeer snel hersteld, geweldig!</i>	- Wij danken u voor de uw reactie en zijn blij om te horen dat u Roelofarendsveen een fijn dorp vindt. De drukte en druk op het parkeren die u omschrijft wordt breder gedeeld en is tot op zekere hoogte een logisch gevolg van een dorp dat in omvang en aantal inwoners groeit. Dit geluid is bij ons en ook bij de politiek bekend. - Allereerst, wij nemen afstand van termen als 'fout volk'. De reden daarvoor spreekt voor zichzelf. Het klopt dat we als gemeente een rol hebben in de handhaving van de regels als zodanig de normen en waarden die we met elkaar belangrijk vinden. Het klopt ook dat we hier bijvoorbeeld bij de handhaving en inrichting van de openbare ruimte rekening mee houden. Dit zou u – als het goed is – terug kunnen lezen in de thema-hoofdstukken van de Omgevingsvisie. We nemen het daarnaast mee in de uitvoering. - Wij willen echter ook benadrukken dat de verantwoordelijkheid voor het naleven van normen en waarden tegelijkertijd een verantwoordelijkheid is van het dorp en de gemeenschap zelf. Mits het op een redelijke manier gebeurt, is het – naast handhaving – wenselijk dat inwoners met elkaar het gesprek aangaan over wat fout dan wel goed is en elkaar daar ook op aan durven en kunnen spreken. In een gezonde en vitale gemeenschap moet zo iets kunnen.	
Reactie 27: <i>Opmerkelijk is dat nog steeds schaamteloos gewag wordt gemaakt van inboorlingen en nieuwkomers in de gemeente in een tijd dat Nederland er met meer of minder enthousiasme aan probeert te wennen dat Europees denken en handelen onontkoombaar is als we niet achterop willen raken. Veel te weinig lees en hoor ik over de noodzaak om jongeren in de gemeente aan te trekken om straks de</i>	- Dank voor uw reactie. Op dit moment ziet de gemeente niet voor zichzelf een taak weggelegd om heel specifiek jongeren van buiten aan te trekken om “de overmaat aan oudere inwoners wat te compenseren”. Hoewel er in sommige dorpen inderdaad sprake is van <i>dubbele vergrijzing</i> (procentueel steeds meer ouderen die ook nog	

<i>overmaat aan oudere inwoners wat te compenseren. En dan mag het niet uitmaken of het geboren Veenders of andere wereldburgers zijn mits wij ze hier maar een gastvrij en veilig thuis willen bieden.</i>	eens langer oud worden), is Kaag en Braassem een gemeente waar ook veel jongeren komen wonen. Bovendien is de vraag in hoeverre een gemeente – behoudens nieuwe woningen, waar we ook afhankelijk zijn van de provincie – verder kunnen doen om deze demografische trends te keren. - Specifiek aangaande de discriminatoire termen waar u melding van maakt: wij keuren het gebruik hiervan af en betreuren het – wanneer het blijkt te kloppen wat u zegt – ten eerste dat dit soort termen worden gebezigd in onze gemeente.	
Reactie 28: <i>Wat de inwoners willen is hierboven vooral wollig en weinig concreet geformuleerd. Het was op de dorpentour in de spreng duidelijk: iedereen wenst het dorpsgevoel in Roelofarendsveen te behouden en de grootschalige woningbouw te stoppen.</i>	- Dank voor uw reactie. Het klopt dat de door u genoemde duidelijk naar voren kwamen tijdens de avond in de Spreng. Het lijkt ons echter ook duidelijk dat Roelofarendsveen meer is dan het dorpsgevoel behouden en het stoppen van grootschalige woningbouw. Vandaar dat er een aantal zaken zijn toegevoegd om als gemeentelijke organisatie een beter beeld te krijgen wat belangrijk wordt gevonden in Roelofarendsveen en de andere dorpen. Zodat we in de toekomst – wanneer er keuzes gemaakt moeten worden – beter weten wat echt belangrijk is voor het dorp en hoe de gemeente daar de inwoners en gemeenschappen bij kan helpen. - Belangrijk	
Reactie 29: <i>Er is in ieder geval een duidelijke visie, draagvlak en vastberadenheid." Waar is dit op gebaseerd? Een kleine groep heeft bovenstaande erdoorheen gedrukt.</i>	- Bedankt voor uw vraag. Deze uitspraak is gebaseerd op een proces van een aantal jaren waarbij de gemeente samen oploopt met de verschillende sportverenigingen die samenwerken aan een nieuwe invulling het Sportpad.	
Reactie 30: <i>De kermis is minder aan het worden, alles word duurder veel duurder en de activiteiten worden minder mede door het zo moeilijk mogelijk maken door alle vergunningen. De zaterdag 21:30 alle kroegen dicht niemand meer binnen dit is tich de meest belachelijke regel die er is voor wat helpt dit? Niks... ohja en nog een puntje niks</i>	- Dank voor het uiten van uw zorgen. Soorgelijke zorgen zijn ook op de avond in De Spreng naar voren gebracht. Omdat de kermis een grote rol speelt in de lokale sfeer en tradities, is (het belang van) de kermis meerdere keren genoemd in het dorpsperspectief van Roelofarendsveen.	

<i>aan de hand krijgt hopelijk volgend jaar geen vergunning meer het ene na het andere vecht partij die er was de minderjarige aan de alcohol wel niet te spreken over de hoeveelheid pillen die ingenomen werden. De kermis en de feestweek er omheen verloederd. Er moet duidelijk iets gebeuren.</i>	- Als gemeente willen we evenementen faciliteren en stimuleren. Als gemeente hebben wij hierin een rol als gesprekspartner en vergunningverlener. We willen het gemakkelijker maken, maar hebben uiteindelijk ook de rol op het toezien dat de evenementen veilig (kunnen) plaatsvinden. Als er sprake is van vechtpartijen, alcoholgebruik door minderjarigen en/of drugsgebruik door bezoekers, dan gaan wij hierover in gesprek met de organisator(en) en/of zal er handhavend worden opgetreden. Het sluiten van de kroegen op de zaterdag om 21.30 uur is verder een afspraak tussen de kroegen zelf.	
Reactie 31: <i>Grotendeels wel. Meer belang geven aan verkeersafwikkeling grootschalige nieuwbouw projecten. En toevoegen dat een nieuw cultuurhuis (soort oude Alkeburcht) zeer wenselijk is voor het dorp.</i>	- Dank voor uw opmerkingen. We hebben geprobeerd de verkeersafwisseling te benoemen op de volgende wijze: <i>Ook de drukte op de wegen (met name rondom het Noord- en Zuidplein en op Noordeinde, Zuideinde en de Braassemereef) zorgt op specifieke momenten van de dag voor onveiligheid.</i> - Voor wat betreft uw inbreng op cultureel vlak, deze wordt ter kennisgeving aangenomen. Op dit moment ziet de gemeente zelf geen rol voor zichzelf weggelegd om een nieuw cultuurhuis te realiseren. De gemeente ondersteunt daar waar nodig en wenselijk wel culturele projecten of instellingen zoals eerder dit jaar de heropening van de bibliotheek in Woubrugge.	
Reactie 32: <i>Ik herkent het water de weidse gezichten en geen hoogbouw , maar dit herken ik niet in de plannen van de gemeente te aanzien van de plannen in de oostpolder in het plan braassemerland 400 woningen extra , het dempen van poelen ten behoeve van een weg dwars door een poel heen ,een schoolbouwen en woningen. het aanleggen van wegen in dit gebied met deze ondergrond gaat niet lukken. U moet zich is afvragen waarom tijdens de ruilverkaveling in de jaren 1957 tot 1963 de Noorderhemweg is aangelegd, omdat dat bij een proef van 90 meter op het eind van de Noorderhemweg waar 900 ton slakkenzand is gebruikt het niet ging worden. en denk u nu echt dat dit nu wel gaat lukken. u bent letterlijk en figuurlijk het</i>	- Wij danken u voor uw reactie en de zorgen die u met ons deelt. Het klopt dat de gemeenteraad onlangs heeft ingestemd met de plannen voor 400 extra woningen in de ontwikkeling Braassemerland. Eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat je bij dit soort grote ontwikkelingen inderdaad niet altijd alle gevolgen vooraf kunt overzien. De gemeenteraad is zich hier echter van bewust en heeft daarom een aantal voorwaarden gesteld voordat er gebouwd kan en gaat worden. Deze voorwaarden gaan onder meer over de onderwerpen die u benoemt. Of dat betekent dat er geen problemen gaan ontstaan in de	

<i>geld in het water aan het gooien. luister naar mensen uit het gebied die ervaring genoeg hebben. Bij de HSL bij Rijkswatering hebben mensen met kennis van het gebied voorspeld dat dat niet goed gaat, ze nu voor de tweede keer de zaak aan het herstellen over de kosten maar niet te praten.</i>	toekomst kan geen ingenieur, bouwkundige of lokale inwoner met zekerheid garanderen. Ondanks deze ingecalculeerde onzekerheid kiest de gemeenteraad op dit moment om iets te doen aan het woningtekort door extra betaalbare woningen toe te staan in de Oostpolder.	
Reactie 33: <i>Ik herken mij in dit dorpsperspectief maar helaas sluiten de toekomstplannen en de reeds door de gemeenteraad genomen besluiten hier niet op aan. Aangegeven wordt dat het (te) druk is op de bestaande wegen zoals het Noord- en Zuideinde en Braassemdreef. Om dan toch te gaan bouwen in een gebied waarbij je over deze wegen moet rijden is ronduit dom en zorgt ervoor dat je een dorp een mooi toekomstperspectief ontnemt. Bouw (desnoods deels in de hoogte) langs de Floraweg en de Geestweg. Daar is de ruimte en hoeft men niet door het dorp om vanaf de A4 thuis te komen. Bouw in de Googerpolder zodat ook Oude Wetering zich ontwikkelt en ook in dit gebied geldt dat men niet door het hele dorp hoeft te rijden om thuis te komen. Tevens is de grond daar veel meer geschikt. Zorg ervoor dat het gebied in het oude deel van Roelofarendsveen (Oostpolder) ruimte en lucht houdt. Behoud het Braassemermeer als watersportgebied. Zet een deel van de Veenderpolder tussen het Zuideinde, Floraweg en Veendermolen onder water. Hiermee creëer je wateropvang en tevens de ideale plek voor waterrecreatie voor inwoners van Roelofarendsveen en Oude Wetering. Creëer hier ook afmeerplaatsen zodat passanten dichtbij het dorp kunnen winkelen. Laat je inspireren door bijvoorbeeld de Zegerplas in Alphen ad Rijn of andere soortgelijke gebieden bij Sneek, Nieuwegein of Rotterdam. Hier zijn milieuvriendelijke waterskibanen, horeca, zwemstranden en ligplaatsen. Groot voordeel is ook dat op de Wijde Aa vrijwel nooit blauwalg is. Het is heel duidelijk dat de nu ingezette koers leidt tot een drama. Wees innovatief, pak je verlies en ga voor nieuwe kansen!!</i>	- Bedankt voor uw onderbouwde reactie. U benoemt het feit dat de gemeenteraad onlangs besluiten heeft genomen die niet in lijn zijn met de visie die u in deze reactie schetst. Wij gaan er daarbij even vanuit dat u doelt op de 400 extra woningen in Braassemerland. En op het besluit van de gemeenteraad juni jongstleden om het tuinbouwgebied Baan en Sotaweg (in de Googerpolder) te bestemmen als duurzaam tuinbouwgebied en daardoor geen nieuwbouw van woningen aldaar toe te staan. - Wellicht bent u al op de hoogte waarom de gemeenteraad hiertoe destijds heeft besloten, zo niet dan delen we die motivering graag met u. - Plat geslagen komt het erop neer voor de gemeenteraad dat er 400 extra woningen nodig zijn om het tekort aan betaalbare woningen terug te dringen. Andere uitdagingen (mobiliteit, natuur, recreatie, etc.) worden daarbij wel meegenomen, maar wegen onder de streep minder zwaar dan de woningbouwopgave. - De motivering voor het bestempelen van duurzaam tuingebouwgebied van de Baan-Sotaweg komt neer op: <i>De provincie Zuid-Holland heeft in de Omgevingsverordening (01-02-2023) het gebied De Baan en Sotaweg aangewezen als Greenport gebied. Dit houdt in dat de gemeente een omgevingsplan moet vaststellen dat (glas)tuinbouw mogelijk maakt. Ook het omgevingsplan De Baan en Sotaweg (09-11-2017) voorziet reeds in de functie glastuinbouw. Het uitgangspunt in dit gebied betreft dan ook glastuinbouw. Om het gebied en de ondernemers in het gebied het vertrouwen te geven zodat zij tot verduurzaming overgaan en hun bedrijf kunnen voortzetten, wordt de raad gevraagd De Baan en Sotaweg voor 20 jaar aan te wijzen als glastuinbouwgebied. Een andere invulling van het gebied is gezien de Provinciale</i>	

	<i>Omgevingsverordening niet mogelijk. De gebiedsvisie toont aan dat toekomstbestendige glastuinbouw in De Baan en Sotaweg mogelijk is. De gebiedsvisie voorziet erin dat vanuit de wens om het glastuinbouwgebied te verduurzamen en toekomstbestendig te maken de glastuinbouwbedrijven de mogelijkheid wordt gegeven te herstructureren. De ligging van het gebied, de omvang van het gebied in combinatie met mogelijkheid tot herinrichting van de kavelstructuur maken dat duurzame glastuinbouw mogelijk is voor een aantal specifieke teelten: energie-extensievere teelten en niche-teelten met hoge omzet per m2.</i> - Op dit moment is het eerlijke antwoord dat deze besluiten zijn genomen door de gemeenteraad en daardoor ook uitgevoerd gaan worden. Los van deze twee besluiten en de gevolgen daarvan, zijn een aantal suggesties die u doet (bijvoorbeeld aangaande recreatie, etc.) zeer interessant. We delen deze suggesties met onze collega's en houden ze in het achterhoofd. Dank daarvoor.	
Er waren drie reactie waaruit bleek dat de inwoners zich (grotendeels) herkenden in het dorpsperspectief. Er was één reactie waaruit bleek dat de inwoner zich helemaal niet kon vinden in het dorpsperspectief.		
Rijnsaterwoude		
Reactie 34: <i>De grote zorgen rond de realisatie van grote windparken rond ons dorp mag nog explicieter tot uitdrukking komen. De argumenten liggen o.a. in verstoring van rust, ruimte en gezondheid door de nadelige effecten van de Mega turbines. Wat doet de gemeente concreet tegen de door de provincie gewenste windmolens om het perspectief op rust, ruimte en gezondheid voor het dorp te behouden?</i>	- Wij bedanken u voor de reactie. De zorg die is uitgedrukt door de inwoners over de windturbines komt zeer expliciet in onze ogen naar voren door te spreken over de "ernstige zorgen" die "het dorp" zich maakt. Vandaar dat we uw suggestie ter kennisgeving aannemen. - Het antwoord op uw vraag is dat de gemeente bij monde van wethouder Peeters-Adrian tegen de plannen van de provincie Zuid-Holland heeft ingesproken tijdens de vergadering van de Provinciale Staten in de eerste week van september. Daarnaast is er regelmatig contact tussen de verantwoordelijk portefeuillehouder van de gemeente	

	Kaag en Braassem en de portefeuillehouder van de provincie Zuid-Holland.	
Reactie 35: <i>Niet volledig:</i> - Geen enkele windturbine in het groene hart - Parkeerzone Herenweg opheffen dan wordt het parkeerprobleem een stuk minder - Er wordt met geen woord gesproken over de huisvesting van werkende jongeren. Deze concentratie gaat op één plek gaat voor problemen zorgen. Dat wordt een getto!	- Bedankt voor uw reactie. Wij nemen deze ter kennisgeving aan. Hieronder vindt u de uitleg per punt. - Aangaande de parkeerzone Herenweg, bedankt voor uw suggestie. We gaan deze suggestie tegen het licht houden. Omdat het de uitvoering van beleid betreft gaan we deze suggestie niet direct overnemen in het dorpsperspectief. - Aangaande de huisvesting van werkende jongeren: wij nemen uw zorgen ter kennisgeving aan. - Aangaande de windturbines: daarvoor verwijzen wij graag naar de beantwoording van zienswijze 9 in deze zelfde Nota van Beantwoording.	
Reactie 36: <i>Ja, laat het vooral zo blijven. Ik ben hier komen wonen voor het rustige karakter. OK, met de speeltuin achter ons lukt dat 's avonds niet altijd vanwege schreeuwende kinderen. Maar verder ben ik erg gelukkig hier. En bouw het alsjeblieft niet te vol, al helemaal niet met die windturbines. Schiphol heb ik minder last van gezien er er naast heb gewoond.</i>	Wij bedanken u voor het opstellen en toezenden van uw reactie. Omdat de door u genoemde punten grotendeels in het dorpsperspectief staan, nemen we uw punten ter kennisgeving aan.	
Reactie 37: <i>Ik mis wat zaken. Hierbij 2 aanvullingen. Ik ben zelf geen hondenbezitter maar maak als vrijwilliger voor het onderhoud van het recreatie-eiland wel mee dat dit landje met strandje als een aantrekkelijke vrije uitlaatplek voor honden gezien wordt. Dat is niet de bedoeling, er is een verbodsbord, maar daar trekken een aantal bewoners zich niets van aan. Ik ruim geregeld poep op en spreek eigenaren er ook op aan. Het is helemaal niet hygienisch dat honden hier hun behoefte doen voor de spelende kleine kinderen op het zandstrandje. De dijk langs de Braassem is ook een geliefde plek voor hondenbezitters om hun hond uit te laten. Hoe mooi zou het zijn als er een plek gemaakt wordt ergens op de dijk waar honden makkelijk het water in en uit kunnen. Misschien contact zoeken met Saskia Vink die in 2024 meedeed met het beste idee voor het dorp. Een ander punt is dat ik als mede organisator van Zumba aan de</i>	- Allereerst, bedankt voor uw uitgebreide reactie. Inhoudelijk reageren we graag als volgt. - Aangaande vrije uitlaatplek voor honden: wij krijgen dit soort verzoeken over hondenuitlaatplekken maar ook over boerenlandpaden, recreatieplekken, etc. geregeld. Het investeren in dit soort voorzieningen kost tamelijk veel geld en deze investering is alleen te verantwoorden als er vervolgens sprake is van een goed beheer en onderhoud. Aangezien de gemeente de realisering en instandhouding van dit soort voorzieningen niet op zich kan nemen – er wordt bijvoorbeeld geen hondenbelasting geheven waaruit uitlaastroken, prullenbakken of hondenpoepzakjes kunnen worden bekostigd – zijn wij hierbij afhankelijk van vrijwilligers, verenigingen, etc. Dit betekent dus niet dat wij als gemeente altijd afwijzend staan tegenover dit soort	

<i>Braassem (en initiatiefnemer van de Multivloer) tegen het ontbreken van een wat ruimere binnenruimte voor het sporten met slecht weer aanloop. Wij blijken velen leden aan ons te kunnen binden, zorgen ook voor sociale cohesie. Buiten een mooie vertegenwoordiging uit Rijnsaterwoude weten ook mensen uit Leimuiden, Roelofarendsveen en Woubrugge ons te vinden. Ons oudste lid is 80 jaar! We betalen best een bedrag voor huur aan het IKC, 25 euro per uur, voor het huren van slechts een klein zaaltje van 80m2. De vouwwand waarmee de zaal vergroot kan worden mogen wij niet openen van de directie. Eerder keken we naar het Schoolhuis, maar die ruimte zou je per les iedere keer moeten leegruimen en weer inruimen. Het is een nogal zuur dat wij succesvol zijn maar er misschien tot over moeten gaan om een ledenstop in te voeren. Wij hebben slechts een overdekte ruimte met een vlakke vloer nodig. Een agrarische schuur zou al kunnen voldoen. Meedenken en tips worden zeer op prijs gesteld.</i>	initiatieven. Wat echter wel een randvoorwaarde is van de gemeente: er dient eigenaarschap en betrokkenheid te zijn van de gemeenschap of de gebruikers van de gewenste voorziening. Ook zou de verbinding gezocht moeten worden naar reeds bestaande verenigingen of initiatieven ten behoeve van het realiseren van openbare voorzieningen. Mocht u dit afzonderlijke initiatief echter door willen zetten (wellicht samen met mevrouw Vink) dan verwelkomen wij u graag op het gemeentehuis of komen naar Rijnsaterwoude voor een verkennend overleg. - Aangaande het ontbreken van binnenruimte: dit klinkt als een situatie die opgelost kan worden, door jullie als groep, door het dorp en wellicht dat wij als gemeente nog mee kunnen denken. Omdat dit punt nogal specifiek is en gaat over de uitvoering, gaan we uw punt niet overnemen in het dorpsperspectief. We gaan wel even nadenken op het gemeentehuis of we een oplossing weten mocht het jullie als gemeenschap niet lukken om zelf een oplossing te vinden.	
Er was één reactie waaruit bleek dat de inwoner zich (grotendeels) herkende in het dorpsperspectief.		
Woubrugge		
Reactie 38: <i>Woonruimte collectief maken geeft alleen maar problemen, kijk naar de grote ruzies in de "Hussonshoek" waar een tuin gedeeld wordt. Dat maakt de sfeer er niet beter op.</i> <i>Een tweede ontsluitingsweg is totale onzin, zoveel auto's rijden er nou ook weer niet. Zolang er nog geen files staan lijkt mij dit overbodig, het is nu zelfs op de bestaande ontsluitingswegen zo rustig dat je eigenlijk niet eens hoeft te kijken bij het oversteken.</i> <i>In Woubrugge wordt helemaal niet naar elkaar omgekeken, de mensen weten elkaars naam niet eens, of weten niet eens precies waar een bekend gezicht woont.</i> <i>Het "Daisypark" is een grote aanfluiting! Het is zo ingericht dat er</i>	- Wij danken u voor uw uitgebreide reactie. Wij betreuren het enigszins dat een aantal punten uit het dorpsperspectief niet overeenkomen met uw ervaringen. Het College heeft een antwoord op de volgende punten: - o collectieve woonruimte – in de samenleving is een trend zichtbaar waarin bepaalde woonvoorzieningen steeds vaker collectief worden gebruikt. We betreuren het dat dit blijkbaar in Hussonshoek voor problemen zorgt, maar op veel plekken is ook een ander geluid hoorbaar en zijn mensen erg tevreden; - o tweede ontsluitingsweg – een groot deel van de mensen uit Woubrugge die wij hebben gesproken beweren het tegendeel waardoor op dit punt voor	

<i>geen grasmaaier doorheen kan rijden met als gevolg gras dat vuisten hoog staat. In het "blotevoetenpad" liggen kapot geslagen bierflesjes en de jeugd had het binnen een maand al helemaal onder geklad met graffiti en stift. De bouw van het "Daisypark" duurde meer dan twee maanden en vaak als er aangekondigd was dat er gewerkt zou worden werd er helemaal die dag niets gedaan. Nu is het al maanden af en ik heb er slechts 4 keer twee kinderen gezien terwijl ik er regelmatig langsloop. Het is een verspillig van tijd en geld geweest.</i> <i>Dit is net zo'n zinloze actie als het "Struinpad" dat zelfs nationale televisie haalde een pad dat 150.000 euro kostte en waarvan nu helemaal niets meer terug te vinden is! Dit om een meer aan het water ervaring te hebben het lag slechts 1,5 meter dichtter naar het water toe.</i> <i>Ik vindt de bevindingen in dit dorpsperspectief ronduit vreemd de geschiedenis van het dorp is 1 op 1 gekopieerd van Wikipedia en als activiteiten wordt een riedeltje van evenementen in het dorp genoemd. Nu komt naar voren dat mensen zich zorgen maken over de terugloop van winkels, ook "Gemeente Kaag en Braassem" heeft hier zijn aandeel in ondernemer "Amoun" die zéér geliefd is bij de inwoners van Woubrugge moest maanden wachten op een vergunning om verder te mogen gaan. Als gemeente Kaag en Braassem zo begaan is met de kern Woubrugge had dit ook allemaal wat sneller kunnen gaan, want een leeg winkelpand is geen fraai gezicht.</i> <i>Ik hoop dat deze reactie een stof tot nadenken geeft en dat dit soort onderzoeken die veel geld kosten ook echt serieus opgepikt moeten worden en niet zomaar door een of andere kantoorklerk in elkaar geflanst moeten worden.</i>	de mening van de meerderheid kiezen, wat overigens niet betekent dat de mening van de minderheid wordt vergeten; ○ het naar elkaar omkijken – bovenstaand antwoord (tweede ontsluitingsweg) is ook van toepassing op deze kwestie; ○ Daisy-park / Struinpad – vaak verbetert een initiatief uit de gemeenschap de leefomgeving van die gemeenschap, soms werkt een initiatief minder goed. Het eerlijke antwoord is dat we met elkaar niet altijd vooraf kunnen voorzien wat een initiatief teweegbrengt. Bovendien, niet alle effecten zijn meetbaar. Aangaande het Daisy-park: op basis van geluiden van collega's die in de buitenruimte werkzaam zijn moeten wij een andere conclusie trekken dan de uwe – het kan niet anders of de gebruikssporen wijzen op jongeren die gebruik maken van het Daisy-park; ; ○ over de vergunningverlening: als gemeente vinden wij het belangrijk om goed in contact te staan met onze inwoners. Dit goede contact was en is er ook met de ondernemer achter "Amoun" in Woubrugge. Vanwege de controles gaat er nu eenmaal tijd over het moment van aanvraag en vergunning verlening heen. De grens van acht weken is in dit specifieke geval niet overschreden. Bovendien is er gedurende het proces te alle tijd goed contact geweest met de aanvrager. Net als u ziet de gemeente ook liever geen lege winkelpanden, maar dergelijke vergunningen kunnen niet binnen een paar dagen na aanvraag worden verleend. ○ uw reactie heeft inderdaad stof tot nadenken gegeven dus nogmaals dank daarvoor.	
Reactie 39: <i>Het is wel zoals ik naar het dorp kijk. De zorg is wel dat door vergrijzing, het moeilijk vinden van vervangers voor vrijwilligers taken of bestuurs functies bij verenigingen, deze voorzieningen zullen afnemen. En inderdaad het terugvallen van het winkel aanbod zal voor veel ouderen als hinderlijk worden ervaren. Men</i>	- Dank voor uw reactie. Wij herkennen u in uw waarneming: veel verenigingen ervaren moeite met het vinden van een vrijwilligers. Het lijkt erop dat dit een landelijke maatschappelijke ontwikkeling is, net als de terugloop van het winkelaanbod in kleinere kernen – met name doordat er tegenwoordig veel digitaal wordt besteld.	

moet dan toch buiten het dorp gaan zoeken wat een barrière kan zijn		
Reactie 40: <i>Ja ik herken het gedeeltelijk. Nav de mogelijke bouw van windturbines zijn de zorgen in deze huidige periode toch vele malen groter dan geschetst.</i>	- Dank voor uw reactie. “Zorgen” is veranderd in “grote zorgen”.	